

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา 20001-1005

วิชา กฎหมายพาณิชย์

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2562

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จัดทำโดย

บริษัท ซีเอดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ ฉบับนี้จัดทำขึ้นสำหรับวิชา กฎหมายพาณิชย์ รหัสวิชา 20001-1005 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 กระทรวงศึกษาธิการ จัดอยู่ในหมวดสมรรถนะวิชาชีพ กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน

เพื่อเป็นแนวทางให้อาจารย์ผู้สอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based) และการบูรณาการ (Integrated) ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา คำอธิบายรายวิชา เร่งพัฒนาบทบาทของผู้เรียนเป็นผู้จัดการแสวงหาความรู้ (Explorer) เป็นผู้สอนตนเองได้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และบทบาทของผู้สอนเปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้จัดการชี้แนะ (Teacher Roles) จัดสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อความสนใจเรียนรู้และเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ (Co-investigator) จัดห้องเรียนเป็นสถานที่ทำงานร่วมกัน (Learning Context) จัดกลุ่มเรียนรู้ให้รู้จักทำงานร่วมกันและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	2
ลักษณะรายวิชา	6
สมรรถนะประจำบทการเรียนรู้	7
ตารางวิเคราะห์หลักสูตร	12
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 1	13
ใบงานที่ 1.1	16
ใบงานที่ 1.2	17
แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน	18
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	19
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 2	20
ใบงานที่ 2.1	23
ใบงานที่ 2.2	24
แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน	25
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	26
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 3	27
ใบงานที่ 3.1	30
ใบงานที่ 3.2	31
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1	32
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2	33
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	34
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 4	35
ใบงานที่ 4.1	38
ใบงานที่ 4.2	39
แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน	40
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	41

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 5	42
ใบงานที่ 5.1	45
ใบงานที่ 5.2	46
แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน	47
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	48
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 6	49
ใบงานที่ 6.1	52
ใบงานที่ 6.2	53
แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน	54
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	55
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 7	56
ใบงานที่ 7.1	59
ใบงานที่ 7.2	60
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1	61
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2	62
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	63
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 8	64
ใบงานที่ 8.1	67
ใบงานที่ 8.2	68
แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน	69
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	70
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 9	71
ใบงานที่ 9.1	74
ใบงานที่ 9.2	75
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1	76
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2	77
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	78

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 10	79
ใบงานที่ 10.1	82
ใบงานที่ 10.2	83
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1	84
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2	85
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	86
แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 11	87
ใบงานที่ 11.1	90
ใบงานที่ 11.2	91
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1	92
แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2	93
แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย	94

ลักษณะรายวิชา

รหัสวิชา 20001-1005

ชื่อรายวิชา กฎหมายพาณิชย์

หน่วยกิตต่อชั่วโมง 2-0-2

เวลาเรียนต่อภาคเรียน 36 ชั่วโมง

รายวิชาตามหลักสูตร

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. มีความเข้าใจหลักการที่เกี่ยวข้องกับบุคคล นิติกรรม สัญญาและหนี้
2. มีความเข้าใจหลักการกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
3. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการของกฎหมายพาณิชย์
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายพาณิชย์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติบุคคล นิติกรรม สัญญา หนี้ และเอกเทศสัญญาเฉพาะ สัญญาที่เกี่ยวข้องกับซื้อขาย เช่าซื้อ จ้างทำของ รับขนส่ง การยืม การค้ำประกัน การจำนอง-จำนำ การฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ตัวแทนนายหน้าและประกันภัย และวิธีการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

สมรรถนะประจำบทการเรียนรู้ รายวิชากฎหมายพาณิชย์

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

จำนวนบทการเรียนรู้ 11 บท

จำนวน 36 ชั่วโมง

บทที่	ชื่อบท	สมรรถนะ ประจำบท	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
1.	ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับกฎหมาย	แสดงความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย	1. ความหมายของกฎหมาย 2. ความสำคัญของกฎหมาย 3. กฎหมายไทยที่สำคัญ 4. ผู้ใช้กฎหมาย	1
2.	กฎหมายบุคคล	1. การใช้เหตุผลใน การศึกษาตามหลัก กฎหมายบุคคล 2. จัดทำเอกสาร ประกอบที่เกี่ยวข้อง กับหลักกฎหมาย บุคคล	1. ความหมายของบุคคล 2. การสิ้นสภาพบุคคล 3. สภาพบุคคล 4. ความสามารถของบุคคล 5. นิติบุคคล	2
3.	กฎหมายนิติกรรม และสัญญา	1. แสดงความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย นิติกรรมและสัญญา 2. จัดทำเอกสาร ประกอบที่เกี่ยวข้อง กับกฎหมายนิติกรรม และสัญญา	1. ความหมายและลักษณะที่สำคัญ ของนิติกรรม 2. ประเภทของนิติกรรม 3. ความหมายของสัญญา และองค์ประกอบของสัญญา 4. ประเภทของสัญญา 5. การเลิกสัญญาบุคคล	2

ต่อ

บทที่	ชื่อบท	สมรรถนะ ประจำบท	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
4.	กฎหมายหนี้	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหนี้ 2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหนี้	1. ความหมายและลักษณะของหนี้ ผลแห่งหนี้ 2. การบังคับชำระหนี้ 3. การควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ 4. การรับช่วงสิทธิ 5. สิทธิยึดหน่วง 6. การโอนสิทธิเรียกร้อง 7. ความระงับแห่งหนี้	4
5.	กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน 2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน	1. ความหมายและลักษณะของสัญญาซื้อขาย 2. ประเภทของสัญญาซื้อขาย 3. ทรัพย์สินที่นำมาซื้อขายและแบบของสัญญาซื้อขาย 4. หลักฐานในการฟ้องร้องบังคับคดีและสถานที่จดทะเบียนซื้อขาย 5. การโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายและค่าฤชาธรรมเนียมในการทำสัญญาซื้อขาย 6. หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขายและสิทธิหน้าที่ของผู้ซื้อ 7. การซื้อขายเฉพาะบางอย่าง 8. สัญญาแลกเปลี่ยน	4
6.	กฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน 2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน	1. ความหมายและความสำคัญของเช่าซื้อ 2. สิทธิหน้าที่ของคู่สัญญา 3. การบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ 4. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 5. สัญญาเช่าทรัพย์สิน	3

บทที่	ชื่อบท	สมรรถนะ ประจำบท	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
7.	กฎหมายสัญญา จ้างทำของและ สัญญารับขนส่ง	1. แสดงความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย สัญญาจ้างทำของ และสัญญา รับขนส่ง 2. จัดทำเอกสาร ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับ กฎหมายสัญญา จ้างทำของและ สัญญารับขนส่ง	1. ความหมายและความสำคัญของ สัญญาจ้างทำของ 2. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจ้าง และผู้ว่าจ้าง 3. ความระงับแห่งสัญญาจ้างทำของ 4. ข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้าง แรงงาน และสัญญาจ้างทำของ 5. ความหมายและลักษณะของ สัญญารับขนส่ง	4
8.	กฎหมายสัญญา ยืมและสัญญา ฝากทรัพย์	1. แสดงความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย สัญญายืมและ สัญญาฝากทรัพย์ 2. จัดทำเอกสาร ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับ กฎหมายสัญญา ยืมและสัญญา ฝากทรัพย์	1. ความหมายและประเภทของ สัญญายืม 2. สัญญายืมใช้คงรูป 3. สัญญายืมใช้สิ้นเปลือง 4. การกู้ยืมเงิน 5. ความหมายและลักษณะของ สัญญาฝากทรัพย์ 6. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับฝากทรัพย์ 7. สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากทรัพย์	4

ต่อ ➡

บทที่	ชื่อบท	สมรรถนะ ประจำบท	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
9.	กฎหมายสัญญา ค้ำประกันและ ตัวแทนนายหน้า	1. แสดงความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย สัญญาค้ำประกัน และตัวแทน นายหน้า 2. จัดเอกสาร ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับ กฎหมายสัญญา ค้ำประกันและ ตัวแทนนายหน้า	1. ความหมายและลักษณะของ สัญญาค้ำประกัน 2. ความรับผิดชอบและสิทธิของ ผู้ค้ำประกัน 3. ความระงับแห่งสัญญา ค้ำประกัน 4. ความหมายและลักษณะของ สัญญาตัวแทน 5. ความหมายและลักษณะของ สัญญานายหน้า 6. หน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิของ นายหน้า 7. ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญา นายหน้า	4
10.	กฎหมายสัญญา จำนองและสัญญา จำนำ	1. แสดงความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย สัญญาจำนองและ สัญญาจำนำ 2. จัดทำเอกสาร ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับ กฎหมายสัญญา จำนองและสัญญา จำนำ	1. ลักษณะของสัญญาจำนอง 2. ทรัพย์สินที่จำนองได้และแบบของ สัญญาจำนอง 3. สิทธิและหน้าที่ของผู้จำนอง และผู้รับจำนอง 4. การบังคับจำนองและความระงับ แห่งสัญญาจำนอง 5. ลักษณะของสัญญาจำนำ 6. การจำนำสิทธิซึ่งมีตราสาร 7. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนำ 8. การบังคับจำนำและความระงับ แห่งสัญญาจำนำ	4

บทที่	ชื่อบท	สมรรถนะ ประจำบท	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
11.	กฎหมายประกันภัย และเก็บของในคลัง สินค้า	1. แสดงความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย ประกันภัยและ เก็บของใน คลังสินค้า 2. จัดทำเอกสาร ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับ กฎหมาย ประกันภัยและ เก็บของใน คลังสินค้า	1. ความหมายและลักษณะของ สัญญาประกันภัย 2. ประเภทและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในสัญญาประกันภัย 3. สัญญาประกันวินาศภัย 4. สิทธิหน้าที่ของผู้เอาและผู้รับ ประกันภัย 5. สัญญาประกันชีวิต 6. ลักษณะเก็บของในคลังสินค้า 7. สิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้า และผู้ฝากสินค้า 8. การโอนกรรมสิทธิ์และการบังคับ จำนำ	4
รวม				36

ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

วิชา กฎหมายพาณิชย์ รหัสวิชา 20001 – 1005
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562
ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ชื่อบท พฤติกรรม	พุทธิพิสัย						ทักษะพิสัย	จิตพิสัย	รวม (คะแนน)	ลำดับความสำคัญ	จำนวนชั่วโมง
	ความรู้-ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า					
บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	8	7	5				5	5	30	11	1
บทที่ 2 กฎหมายบุคคล	7	5	8				7	5	32	9	2
บทที่ 3 กฎหมายนิติกรรมและสัญญา	7	6	6				7	7	33	8	2
บทที่ 4 กฎหมายหนี้	6	7	8				7	7	35	6	4
บทที่ 5 กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน	7	8	9				8	8	40	1	4
บทที่ 6 กฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน	7	6	7				7	7	34	7	3
บทที่ 7 กฎหมายสัญญาจ้างทำของและสัญญารับขนส่ง	8	6	5				6	6	31	10	4
บทที่ 8 กฎหมายสัญญายืมและสัญญาฝากทรัพย์สิน	7	8	8				8	8	39	2	4
บทที่ 9 กฎหมายสัญญาค้ำประกันและตัวแทนนายหน้า	6	7	8				7	8	36	5	4
บทที่ 10 กฎหมายสัญญาจำนองและสัญญาจำนำ	7	7	8				8	8	38	3	4
บทที่ 11 กฎหมายประกันภัยและเก็บของในคลังสินค้า	7	7	8				7	8	37	4	4
รวม	77	74	80				77	77	385		36
ลำดับความสำคัญ	2	5	1				3	4			

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 1

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

1. แนวคิด

กฎหมายเป็นระเบียบหรือข้อบังคับ ซึ่งรัฐได้ตราขึ้นเพื่อใช้บังคับความประพฤติของบุคคลในรัฐนั้น หากบุคคลใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ย่อมมีความผิดและถูกลงโทษกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับซึ่งตราขึ้นที่นับว่าเป็นกฎหมายนั้นมีลักษณะต้องมาจากรัฐอธิปไตย ต้องเป็นข้อบังคับที่ใช้ได้โดยทั่วไป ต้องใช้ได้ตลอดไป ประชาชนจะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งอาจจะแบ่งกฎหมายออกได้เป็น 2 ประการ นั่นคือ บังคับเด็ดขาดกับบังคับไม่เด็ดขาด และกฎหมายต้องมีสภาพบังคับ

2. สมรรถนะประจำบท

แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายของกฎหมาย
2. ความสำคัญของกฎหมาย
3. กฎหมายไทยที่สำคัญ
4. ผู้ใช้กฎหมาย

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของกฎหมายได้
2. อธิบายความสำคัญของกฎหมายได้
3. อธิบายกฎหมายไทยที่สำคัญได้
4. อธิบายผู้ใช้กฎหมายได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-6 คน คละความสามารถคือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-4 คน และนักศึกษอ่อน 1 คน
4. แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันตามที่ผู้สอนมอบหมาย คนเก่งจะต้องช่วยเหลือคนอ่อน คนอ่อนต้องเรียนรู้จากกลุ่ม
5. นักศึกษาเสนอผลงานเพื่อรับการประเมิน
6. ผู้สอนสรุปเนื้อหา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเพื่อทำความเข้าใจ
7. ทดสอบหลังเรียน
8. ครูผู้สอนเฉลยแบบทดสอบโดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนรายบุคคล

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุปบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 1.1-1.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. การซักถามและการตอบคำถาม
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิทยากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติทำยบที่ 1

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิทยากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม .....

ชื่อ ..... ชื่อสกุล ..... สาขาวิชา ..... เลขที่ .....

เลขที่	รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	บันทึก
		4	3	2	1	
	ด้านบุคลิกภาพ					
1.	ความเหมาะสมในการแต่งกาย					
2.	น้ำเสียงชัดเจน สบสายตา ไม่อ่าน					
3.	การใช้ท่าทางประกอบ					
	ด้านเนื้อหาสาระ					
4.	ความสามารถลำดับเรื่อง					
5.	การใช้อุปกรณ์ประกอบ					
	แฟ้มงาน					
6.	ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบงาน					
	รวม					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

.....

.....
อาจารย์ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រុង

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 2

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

บทที่ 2 กฎหมายบุคคล

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

1. แนวคิด

บุคคลเป็นสิ่งที่สามารถมีสิทธิและหน้าที่ได้ตามกฎหมาย สิ่งใดก็ตามบุคคลถ้ามีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วก็คือว่าเป็นบุคคล บุคคลธรรมดา คือ คนหรือมนุษย์ที่มีชีวิตอยู่ ไม่จำกัดเพศ อายุ หรือ ความผิดปกติของร่างกายแต่อย่างใด การเริ่มต้นสภาพบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 15 วรรคแรก ได้กล่าวไว้ว่า “สภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก” ส่วนการสิ้นสุดสภาพบุคคลตามกฎหมายนั้นคือ การตายและการสาบสูญนั่นเอง

2. สมรรถนะประจำบท

1. การใช้เหตุผลในการศึกษาตามหลักกฎหมายบุคคล
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายบุคคล

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายของบุคคล
2. การสิ้นสุดสภาพบุคคล
3. สภาพบุคคล
4. ความสามารถของบุคคล
5. นิติบุคคล

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของบุคคลได้
2. อธิบายการสิ้นสุดสภาพบุคคลได้
3. อธิบายสภาพบุคคลได้
4. อธิบายความสามารถของบุคคลได้
5. อธิบายนิติบุคคลได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4–6 คน คละความสามารถคือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 2–4 คน และนักศึกษาค่อน 1 คน
4. แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันตามที่ผู้สอนมอบหมาย คนเก่งจะต้องช่วยเหลือคนอ่อน คนอ่อนต้องเรียนรู้จากกลุ่ม
5. นักศึกษาเสนอผลงานเพื่อรับการประเมิน
6. ผู้สอนสรุปเนื้อหา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเพื่อทำความเข้าใจ
7. ทดสอบหลังเรียน
8. ครูผู้สอนเฉลยแบบทดสอบโดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนรายบุคคล

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 2.1–2.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. การซักถามและการตอบคำถาม
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติท้ายบทที่ 2

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

[illegible]

[illegible]

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม .....

ชื่อ ..... ชื่อสกุล ..... สาขาวิชา ..... เลขที่ .....

เลขที่	รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	บันทึก
		4	3	2	1	
	ด้านบุคลิกภาพ					
1.	ความเหมาะสมในการแต่งกาย					
2.	น้ำเสียงชัดเจน สบสายตา ไม่อ่าน					
3.	การใช้ท่าทางประกอบ					
	ด้านเนื้อหาสาระ					
4.	ความสามารถลำดับเรื่อง					
5.	การใช้อุปกรณ์ประกอบ					
	แฟ้มงาน					
6.	ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบงาน					
	รวม					

ข้อเสนอแนะ .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....

อาจารย์ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រឆាំង

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 3

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 3 กฎหมายนิติกรรมและสัญญา

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

1. แนวคิด

ลักษณะในการทำนิติกรรมนั้นต้องมีการแสดงเจตนา คือต้องมีการกระทำที่แสดงออกมาถึงความประสงค์ของตนให้เห็นทางกายหรือวาจาที่มีอยู่ในใจของผู้ทำนิติกรรม มีการแสดงออกโดยชัดแจ้ง อาจแสดงออกด้วยกิริยาอาการออกมาชัดแจ้ง ด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ มีการมุ่งให้มีผลผูกพันทางกฎหมาย และต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวแห่งสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง และต้องเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายคือต้องไม่ผิดกฎหมาย เป็นไปตามกฎหมายเรื่องความสามารถของบุคคลในการทำนิติกรรม และแบบวิธีที่กฎหมายกำหนดไว้

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายนิติกรรมและสัญญา
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายนิติกรรมและสัญญา

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและลักษณะที่สำคัญของนิติกรรม
2. ประเภทของนิติกรรม
3. ความหมายของสัญญาและองค์ประกอบของสัญญา
4. ประเภทของสัญญา
5. การเลิกสัญญานุคคล

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและลักษณะที่สำคัญของนิติกรรมได้
2. อธิบายประเภทของนิติกรรมได้
3. อธิบายความหมายของสัญญาและองค์ประกอบของสัญญาได้
4. อธิบายประเภทของสัญญาได้
5. อธิบายการเลิกสัญญานุคคลได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่ออกเป็น 3 กลุ่ม และผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่อีก 3 กลุ่ม หรือเรียงลำดับเลขที่ หรือให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเอง
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ตัวแทนกลุ่มจับสลากเลือกกิจกรรม
5. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประชุมคณะทำงาน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ และผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง ศึกษาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมายและค้นคว้าเพิ่มเติม
6. หัวหน้ากลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลากลุ่มละไม่เกิน 5 นาที
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลตนเองและประเมินผลกลุ่มอื่นๆ ส่วนผู้สอนประเมินผล ผู้เรียนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่มให้เหลือ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 1 (นำคะแนนที่ได้หารด้วย 5)
8. ผู้สอนรวบรวมใบประเมินผลและนำคะแนนมาเฉลี่ยอีกครั้งให้เหลือกลุ่มละ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 2 (นำคะแนนที่ประเมินตนเองคะแนนที่กลุ่มอื่นประเมินอีก 5 กลุ่ม และคะแนนที่ผู้สอนประเมินรวมกันหารด้วย 7) พร้อมแสดงความคิดเห็น

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 3.1-3.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. แบบประเมินผลการเรียนรู้
2. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1
3. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฤหมายพาณิชนัย

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติทำยบทที่ 3

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฤหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

[illegible]

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1 กลุ่มที่ .....

ลำดับที่	รายการ	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1.	ความร่วมมือในการทำงาน (การทำงานเป็นทีม)				
2.	วิธีการนำเสนอผลงาน				
3.	การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการนำเสนอ ผลงาน				
4.	ความชัดเจนของเนื้อหาสาระ ที่นำเสนอ				
5.	การบริหารเวลา				

รวมคะแนนที่ได้ ..... คะแนนเฉลี่ย .....

ผู้ประเมินผล

☐ ผู้เรียนกลุ่มที่ .....

☐ ผู้สอน .....

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2

ผู้ประเมิน	คะแนน กลุ่มที่ 1	คะแนน กลุ่มที่ 2	คะแนน กลุ่มที่ 3	คะแนน กลุ่มที่ 4	คะแนน กลุ่มที่ 5
กลุ่มที่ 1					
กลุ่มที่ 2					
กลุ่มที่ 3					
กลุ่มที่ 4					
กลุ่มที่ 5					
กลุ่มที่ 6					
ผู้สอน					
รวม					
คะแนนเฉลี่ย					

ผลการประเมิน   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 4 = ดีมาก
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 3 = ดี
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 2 = พอใช้
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 1 = ต้องปรับปรุง

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มที่ 1 .....
 กลุ่มที่ 2 .....
 กลุ่มที่ 3 .....
 กลุ่มที่ 4 .....
 กลุ่มที่ 5 .....
 กลุ่มที่ 6 .....

(.....)

ผู้สอน

แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย

ความหมายของคะแนน

3 = ดี

2 = พอใช้

1 = ប្រឹក្សាប្រធាន

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 4

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

บทที่ 4 กฎหมายหนี้

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

หนี้เป็นความผูกพันในทางกฎหมายระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ลูกหนี้ ชำระหนี้ได้ หนี้จะต้องมีบุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งจะเกิดขึ้นโดยบุคคลฝ่ายเดียวไม่ได้ ดังนั้นจะต้องมีบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ มีสิทธิตามกฎหมายที่จะเรียกร้องให้บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ลูกหนี้ ปฏิบัติการชำระหนี้ให้แก่ตน และต้องมีความผูกพันในทางกฎหมาย ความผูกพันในทางกฎหมายที่จะก่อให้เกิดหนี้คือ สัญญา การจัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้ ละเมิด และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหนี้
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหนี้

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและลักษณะของหนี้
2. ผลแห่งหนี้
3. การบังคับชำระหนี้
4. การควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้
5. การรับช่วงสิทธิ
6. สิทธิยึดหน่วง
7. การโอนสิทธิเรียกร้อง
8. ความระงับแห่งหนี้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและลักษณะของหนี้ได้
2. อธิบายผลแห่งหนี้ได้
3. อธิบายการบังคับชำระหนี้ได้
4. อธิบายการควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้
5. อธิบายการรับช่วงสิทธิได้
6. อธิบายสิทธิยึดหน่วงได้
7. อธิบายการโอนสิทธิเรียกร้องได้
8. อธิบายความระงับแห่งหนี้ได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4–6 คน คละความสามารถคือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 2–4 คน และนักศึกษ่อ่อน 1 คน
4. แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันตามที่ผู้สอนมอบหมาย คนเก่งจะต้องช่วยเหลือคนอ่อน คนอ่อนต้องเรียนรู้จากกลุ่ม
5. นักศึกษาเสนอผลงานเพื่อรับการประเมิน
6. ผู้สอนสรุปเนื้อหา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเพื่อทำความเข้าใจ
7. ทดสอบหลังเรียน
8. ครูผู้สอนเฉลยแบบทดสอบโดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนรายบุคคล

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 4.1–4.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. การซักถามและการตอบคำถาม
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติทำบทที่ 4

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม .....

ชื่อ ..... ชื่อสกุล ..... สาขาวิชา ..... เลขที่ .....

เลขที่	รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	บันทึก
		4	3	2	1	
	ด้านบุคลิกภาพ					
1.	ความเหมาะสมในการแต่งกาย					
2.	น้ำเสียงชัดเจน สบสายตา ไม่อ่าน					
3.	การใช้ท่าทางประกอบ					
	ด้านเนื้อหาสาระ					
4.	ความสามารถลำดับเรื่อง					
5.	การใช้อุปกรณ์ประกอบ					
	แฟ้มงาน					
6.	ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบงาน					
	รวม					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

.....

.....
อาจารย์ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រធាន

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 5

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 5 กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

สัญญาซื้อขายเป็นสัญญาที่ประกอบด้วย บุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ อีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โดยแต่ละฝ่ายจะประกอบด้วยบุคคลกี่คนก็ได้ อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ เป็นสัญญาต่างตอบแทน นั่นคือ ผู้ขายและผู้ซื้อต่างมีหนี้ที่จะต้องชำระตอบแทนซึ่งกันและกัน เป็นสัญญาที่มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ เป็นสัญญาที่ไม่ต้องมีแบบ เพียงแต่แสดงเจตนาตกลงกันสัญญาซื้อขายก็มีผลสมบูรณ์ ผู้ซื้อตกลงจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย การใช้ราคาทรัพย์สินให้แก่ผู้ขาย เพราะถ้าไม่มีการชำระราคาทรัพย์สินกันแล้ว สัญญานั้นก็ย่อมไม่ใช่สัญญาซื้อขาย อาจเป็นสัญญาให้ หรือสัญญาแลกเปลี่ยนก็ได้

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและลักษณะของสัญญาซื้อขาย
2. ประเภทของสัญญาซื้อขาย
3. ทรัพย์สินที่นำมาซื้อขายและแบบของสัญญาซื้อขาย
4. หลักฐานในการฟ้องร้องบังคับคดีและสถานที่จดทะเบียนซื้อขาย
5. การโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายและค่าฤชาธรรมเนียมในการทำสัญญาซื้อขาย
6. หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขายและสิทธิหน้าที่ของผู้ซื้อ
7. การซื้อขายเฉพาะบางอย่าง
8. สัญญาแลกเปลี่ยน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญาซื้อขายได้
2. อธิบายประเภทของสัญญาซื้อขาย ได้
3. อธิบายทรัพย์สินที่นำมาซื้อขายและแบบของสัญญาซื้อขายได้
4. อธิบายหลักฐานในการฟ้องร้องบังคับคดีและสถานที่จดทะเบียนซื้อขายได้
5. อธิบายการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายและค่าฤชาธรรมเนียมในการทำสัญญาซื้อขายได้
6. อธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขายและสิทธิหน้าที่ของผู้ซื้อได้
7. อธิบายการซื้อขายเฉพาะบางอย่างได้
8. อธิบายสัญญาแลกเปลี่ยนได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-6 คน คละความสามารถคือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-4 คน และนักศึกษอ่อน 1 คน
4. แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันตามที่ผู้สอนมอบหมาย คนเก่งจะต้องช่วยเหลือคนอ่อน คนอ่อนต้องเรียนรู้จากกลุ่ม
5. นักศึกษาเสนอผลงานเพื่อรับการประเมิน
6. ผู้สอนสรุปเนื้อหา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเพื่อทำความเข้าใจ
7. ทดสอบหลังเรียน
8. ครูผู้สอนเฉลยแบบทดสอบโดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนรายบุคคล

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุปรบทเรียน Power Point
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 5.1–5.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. การซักถามและการตอบคำถาม
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติท้ายบทที่ 5

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม .....

ชื่อ ..... ชื่อสกุล ..... สาขาวิชา ..... เลขที่ .....

เลขที่	รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	บันทึก
		4	3	2	1	
	ด้านบุคลิกภาพ					
1.	ความเหมาะสมในการแต่งกาย					
2.	น้ำเสียงชัดเจน สบสายตา ไม่อ่าน					
3.	การใช้ท่าทางประกอบ					
	ด้านเนื้อหาสาระ					
4.	ความสามารถลำดับเรื่อง					
5.	การใช้อุปกรณ์ประกอบ					
	แฟ้มงาน					
6.	ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบงาน					
	รวม					

ข้อเสนอแนะ .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....

อาจารย์ผู้สอน

แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย

ความหมายของคะแนน

3 = ดี

2 = พอใช้

1 = ปรึบปรุง

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 6

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 6 กฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

1. แนวคิด

ลักษณะของสัญญาเช่าซื้อคือ มีคู่สัญญา 2 ฝ่าย คือมีผู้ให้เช่าซื้อและซื้อเช่า เป็นสัญญาต่างตอบแทน นั่นคือผู้ให้เช่าซื้อส่งมอบทรัพย์สินให้ผู้ซื้อนำไปใช้ประโยชน์ และผู้เช่าซื้อต้องชำระเงินให้ผู้ซื้อเป็นคราวหรือเป็นงวดๆ ตามสัญญา เป็นการที่ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่ให้เช่า ผู้เช่าซื้อมีสิทธิเป็นเพียงผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เช่าเท่านั้น และผู้ให้เช่าซื้อให้คำมั่นว่า ถ้าผู้เช่าซื้อส่งเงินเป็นงวดครบถ้วนตามสัญญาแล้วจะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าซื้อ

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของเช่าซื้อ
2. สิทธิหน้าที่ของคู่สัญญา
3. การบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ
4. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
5. สัญญาเช่าทรัพย์สิน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของเช่าซื้อได้
2. อธิบายสิทธิหน้าที่ของคู่สัญญาได้
3. อธิบายการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อได้
4. อธิบายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้
5. อธิบายสัญญาเช่าทรัพย์สินได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4–6 คน คละความสามารถคือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 2–4 คน และนักศึกษาอ่อน 1 คน
4. แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันตามที่ผู้สอนมอบหมาย คนเก่งจะต้องช่วยเหลือคนอ่อน คนอ่อนต้องเรียนรู้จากกลุ่ม
5. นักศึกษาเสนอผลงานเพื่อรับการประเมิน
6. ผู้สอนสรุปเนื้อหา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเพื่อทำความเข้าใจ
7. ทดสอบหลังเรียน
8. ครูผู้สอนเฉลยแบบทดสอบโดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนรายบุคคล

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุปบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบความรู้ที่ 1
5. ใบงานที่ 6.1–6.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. การซักถามและการตอบคำถาม
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิทยากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติทำยบที่ 6

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิทยากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม .....

ชื่อ ..... ชื่อสกุล ..... สาขาวิชา ..... เลขที่ .....

เลขที่	รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	บันทึก
		4	3	2	1	
	ด้านบุคลิกภาพ					
1.	ความเหมาะสมในการแต่งกาย					
2.	น้ำเสียงชัดเจน สบสายตา ไม่อ่าน					
3.	การใช้ท่าทางประกอบ					
	ด้านเนื้อหาสาระ					
4.	ความสามารถลำดับเรื่อง					
5.	การใช้อุปกรณ์ประกอบ					
	แฟ้มงาน					
6.	ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบงาน					
	รวม					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

.....

.....
อาจารย์ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រឆាំង

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 7

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 7 กฎหมายสัญญาจ้างทำของและสัญญารับขนส่ง

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

จ้างทำของเป็นสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจ้าง ตกลงรับจะทำการงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ว่าจ้าง และผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแห่งการที่ทำนั้น ลักษณะของสัญญาจ้างทำของคือ เป็นสัญญาที่มีคู่สัญญา 2 ฝ่ายคือ ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง เป็นสัญญาต่างตอบแทน เป็นสัญญาที่มุ่งถึงผลสำเร็จของงาน และเป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ เพียงแต่แสดงเจตนาตกลงกันด้วยวาจาก็สมบูรณ์ สามารถฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ โดยไม่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือแต่อย่างใด ส่วนสัญญารับขนส่งของเป็นสัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขนส่ง ตกลงกับคู่สัญญาอีกฝ่ายเรียกว่า ผู้ส่งหรือผู้โดยสารว่าจะขนของหรือผู้โดยสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยผู้ขนส่งทำเพื่อบำเหน็จในทางการค้ารับขนส่งของ

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาสัญญาจ้างทำของและสัญญาขนส่ง
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาจ้างทำของและสัญญาขนส่ง

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของสัญญาจ้างทำของ
2. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจ้างและผู้ว่าจ้าง
3. ความระงับแห่งสัญญาจ้างทำของ
4. ข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาจ้างทำของ
5. ความหมายและลักษณะของสัญญาขนส่ง

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญญาจ้างทำของได้
2. อธิบายสิทธิและหน้าที่ของผู้รับจ้างและผู้ว่าจ้างได้
3. อธิบายความระงับแห่งสัญญาจ้างทำของได้
4. อธิบายข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาจ้างทำของได้
5. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญาขนส่งได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่ออกเป็น 3 กลุ่มและผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่อีก 3 กลุ่ม หรือเรียงลำดับเลขที่ หรือให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเอง
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ตัวแทนกลุ่มจับสลากเลือกกิจกรรม
5. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประชุมคณะทำงาน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ และผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง ศึกษาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมายและค้นคว้าเพิ่มเติม
6. หัวหน้ากลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลา กลุ่มละไม่เกิน 5 นาที
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลตนเองและประเมินผลกลุ่มอื่นๆ ส่วนผู้สอนประเมินผล ผู้เรียนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งเฉลยคะแนนของแต่ละกลุ่มให้เหลือ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 1 (นำคะแนนที่ได้หารด้วย 5)
8. ผู้สอนรวบรวมใบประเมินผลและนำคะแนนมาเฉลี่ยอีกครั้งให้เหลือกลุ่มละ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 2 (นำคะแนนที่ประเมินตนเองคะแนนที่กลุ่มอื่นประเมินอีก 5 กลุ่ม และคะแนนที่ผู้สอนประเมินรวมกันหารด้วย 7) พร้อมแสดงความคิดเห็น

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุบบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 7.1–7.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. แบบประเมินผลการเรียนรู้
2. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1
3. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติท้ายบทที่ 7

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1 กลุ่มที่ .....

ลำดับที่	รายการ	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1.	ความร่วมมือในการทำงาน (การทำงานเป็นทีม)				
2.	วิธีการนำเสนอผลงาน				
3.	การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการนำเสนอ ผลงาน				
4.	ความชัดเจนของเนื้อหาสาระ ที่นำเสนอ				
5.	การบริหารเวลา				

รวมคะแนนที่ได้ ..... คะแนนเฉลี่ย .....

ผู้ประเมินผล

☐ ผู้เรียนกลุ่มที่ .....

☐ ผู้สอน .....

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2

ผู้ประเมิน	คะแนน กลุ่มที่ 1	คะแนน กลุ่มที่ 2	คะแนน กลุ่มที่ 3	คะแนน กลุ่มที่ 4	คะแนน กลุ่มที่ 5
กลุ่มที่ 1					
กลุ่มที่ 2					
กลุ่มที่ 3					
กลุ่มที่ 4					
กลุ่มที่ 5					
กลุ่มที่ 6					
ผู้สอน					
รวม					
คะแนนเฉลี่ย					

ผลการประเมิน ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 4 = ดีมาก

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 3 = ดี

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 2 = พอใช้

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 1 = ต้องปรับปรุง

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มที่ 1 .....

กลุ่มที่ 2 .....

กลุ่มที่ 3 .....

กลุ่มที่ 4 .....

กลุ่มที่ 5 .....

กลุ่มที่ 6 .....

(.....)

ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រុង

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 8

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 8 กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาฝากทรัพย์สิน

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

สัญญาซื้อขายเป็นสัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย ได้ส่งมอบทรัพย์สินให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ เพื่อใช้ทรัพย์สินนั้น และผู้ซื้อต้องคืนใช้ให้ สัญญาซื้อขายแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สัญญาซื้อขายใช้คงรูป และสัญญาซื้อขายใช้สิ้นเปลือง ส่วนสัญญาฝากทรัพย์สินเป็นสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ฝาก ส่งมอบทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับฝาก และผู้รับฝากจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ให้ดีแล้วจะคืนให้อาจเป็นได้ทั้งสัญญาต่างตอบแทนและไม่ต่างตอบแทน กล่าวคือถ้ามีค่าบำเหน็จในการฝากก็เป็นสัญญาต่างตอบแทน แต่ถ้าไม่มีค่าบำเหน็จก็เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาฝากทรัพย์สิน
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาฝากทรัพย์สิน

3. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและประเภทของสัญญาซื้อขาย
2. สัญญาซื้อขายใช้คงรูป
3. สัญญาซื้อขายใช้สิ้นเปลือง
4. การกู้ยืมเงิน
5. ความหมายและลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์สิน
6. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับฝากทรัพย์สิน
7. สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากทรัพย์สิน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความหมายและประเภทของสัญญาเืมได้
2. อธิบายสัญญาเืมใช้คงรูปได้
3. อธิบายสัญญาเืมใช้สันเปลี่ยนได้
4. อธิบายการกู้ยืมเงินได้
5. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์ได้
6. อธิบายสิทธิและหน้าที่ของผู้รับฝากทรัพย์ได้
7. อธิบายสิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากทรัพย์ได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-6 คน คละความสามารถคือ นักศึกษาเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-4 คน และนักศึกษอ่อน 1 คน
4. แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันตามให้ผู้สอนมอบหมาย คนเก่งจะต้องช่วยเหลือคนอ่อน คนอ่อนต้องเรียนรู้จากกลุ่ม
5. นักศึกษาเสนอผลงานเพื่อรับการประเมิน
6. ผู้สอนสรุปเนื้อหา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเพื่อทำความเข้าใจ
7. ทดสอบหลังเรียน
8. ครูผู้สอนเฉลยแบบทดสอบโดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนรายบุคคล

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุบบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 8.1-8.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. การซักถามและการตอบคำถาม
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติท้ายบทที่ 8

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน

กิจกรรม .....

ชื่อ ..... ชื่อสกุล ..... สาขาวิชา ..... เลขที่ .....

เลขที่	รายการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	บันทึก
		4	3	2	1	
	ด้านบุคลิกภาพ					
1.	ความเหมาะสมในการแต่งกาย					
2.	น้ำเสียงชัดเจน สบสายตา ไม่อ่าน					
3.	การใช้ท่าทางประกอบ					
	ด้านเนื้อหาสาระ					
4.	ความสามารถลำดับเรื่อง					
5.	การใช้อุปกรณ์ประกอบ					
	แฟ้มงาน					
6.	ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบงาน					
	รวม					

ข้อเสนอแนะ .....

.....
 .....
 .....
 .....

.....

อาจารย์ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រធាន

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 9

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 9 กฎหมายสัญญาค้ำประกันและตัวแทนนายหน้า

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

สัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ค้ำประกัน สัญญาว่าจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ถ้าหากลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้ ส่วนสัญญานายหน้าเป็นสัญญาซึ่งบุคคลผู้ใดตกลงจะให้ค่าบำเหน็จแก่นายหน้าเพื่อที่ซึ่งช่องให้ได้เข้าทำสัญญาก็ดี หรือจัดการให้ได้ทำสัญญาก็ดี เมื่อสัญญานั้นได้ทำสำเร็จบุคคลนั้นต้องจ่ายค่าบำเหน็จให้นายหน้า สัญญานายหน้ากฎหมายไม่ได้กำหนดแบบไว้ ลักษณะของสัญญานายหน้า มีคนกลางคอยชี้ช่องในการทำสัญญา หรือจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ได้มีการทำสัญญา บุคคลทั้งสองที่เข้าทำสัญญากันนั้นต้องเป็นผลจากการที่คนกลางชี้ช่องหรือจัดการให้มีการทำสัญญากัน

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาค้ำประกันและตัวแทนนายหน้า
2. จัดเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาค้ำประกันและตัวแทนนายหน้า

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและลักษณะของสัญญาค้ำประกัน
2. ความรับผิดชอบและสิทธิของผู้ค้ำประกัน
3. ความระงับแห่งสัญญาค้ำประกัน
4. ความหมายและลักษณะของสัญญาตัวแทน
5. ความหมายและลักษณะของสัญญานายหน้า
6. หน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิของนายหน้า
7. ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญานายหน้า

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญาคำประกันได้
2. อธิบายความรับผิดชอบและสิทธิของผู้ค้ำประกันได้
3. อธิบายความระงับแห่งสัญญาคำนี้ประกันได้
4. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญาตัวแทนได้
5. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญานายหน้าได้
6. อธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิของนายหน้าได้
7. อธิบายความระงับสิ้นไปแห่งสัญญานายหน้าได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และการงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่ออกเป็น 3 กลุ่มและผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคี่อีก 3 กลุ่ม หรือเรียงลำดับเลขที่ หรือให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเอง
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ตัวแทนกลุ่มจับสลากเลือกกิจกรรม
5. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประชุมคณะทำงาน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ และผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง ศึกษาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมายและค้นคว้าเพิ่มเติม
6. หัวหน้ากลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลาดำเนินการไม่เกิน 5 นาที
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลตนเองและประเมินผลกลุ่มอื่นๆ ส่วนผู้สอนประเมินผล ผู้เรียนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งเฉลยคะแนนของแต่ละกลุ่มให้เหลือ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 1 (นำคะแนนที่ได้หารด้วย 5)
8. ผู้สอนรวบรวมใบประเมินผลและนำคะแนนมาเฉลี่ยอีกครั้งให้เหลือกลุ่มละ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 2 (นำคะแนนที่ประเมินตนเองคะแนนที่กลุ่มอื่นประเมินอีก 5 กลุ่ม และคะแนนที่ผู้สอนประเมินรวมกันหารด้วย 7) พร้อมแสดงความคิดเห็น

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์
2. สรุบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
4. ใบงานที่ 9.1–9.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. แบบประเมินผลการเรียนรู้
2. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1
3. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติท้ายบทที่ 9

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายพาณิชย์ วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1 กลุ่มที่ .....

ลำดับที่	รายการ	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1.	ความร่วมมือในการทำงาน (การทำงานเป็นทีม)				
2.	วิธีการนำเสนอผลงาน				
3.	การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการนำเสนอ ผลงาน				
4.	ความชัดเจนของเนื้อหาสาระ ที่นำเสนอ				
5.	การบริหารเวลา				

รวมคะแนนที่ได้ .....คะแนนเฉลี่ย .....

ผู้ประเมินผล

☐

ผู้เรียนกลุ่มที่ .....

☐

ผู้สอน .....

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2

ผู้ประเมิน	คะแนน กลุ่มที่ 1	คะแนน กลุ่มที่ 2	คะแนน กลุ่มที่ 3	คะแนน กลุ่มที่ 4	คะแนน กลุ่มที่ 5
กลุ่มที่ 1					
กลุ่มที่ 2					
กลุ่มที่ 3					
กลุ่มที่ 4					
กลุ่มที่ 5					
กลุ่มที่ 6					
ผู้สอน					
รวม					
คะแนนเฉลี่ย					

ผลการประเมิน   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 4 = ดีมาก
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 3 = ดี
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 2 = พอใช้
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 1 = ต้องปรับปรุง

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มที่ 1 .....

กลุ่มที่ 2 .....

กลุ่มที่ 3 .....

กลุ่มที่ 4 .....

กลุ่มที่ 5 .....

กลุ่มที่ 6 .....

(.....)

ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រឆាំង

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 10

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 10 กฎหมายสัญญาจำนองและสัญญาจำนำ

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

ลักษณะของสัญญาจำนองคือ บุคคลที่ทำสัญญาจำนองได้ อาจเป็นลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกก็ได้ ซึ่งต่างกับสัญญาค้ำประกันซึ่งลูกหนี้จะทำสัญญาค้ำประกันตนเองไม่ได้ ต้องให้บุคคลภายนอกเป็นผู้ทำสัญญาค้ำประกัน เมื่อลูกหนี้มีทรัพย์สิน ลูกหนี้ก็สามารถนำมาจำนองได้ สัญญาจำนองจะต้องมีหนี้ระหว่างผู้รับจำนองกับผู้จำนอง สัญญาจำนองเป็นการประกันด้วยทรัพย์สิน และเอาทรัพย์สินไปจดทะเบียนจำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนลักษณะของสัญญาจำนำคือ บุคคลที่นำทรัพย์สินมาจำนำประกันหนี้ได้ สัญญาจำนำต้องมีหนี้ระหว่างผู้รับจำนำกับผู้จำนำ และจำนำได้เฉพาะสังหาริมทรัพย์เท่านั้น

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสัญญาจำนองและสัญญาจำนำ
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสัญญาจำนองและสัญญาจำนำ

3. สารการเรียนรู้

1. ลักษณะของสัญญาจำนอง
2. ทรัพย์สินที่จำนองได้และแบบของสัญญาจำนอง
3. สิทธิและหน้าที่ของผู้จำนองและผู้รับจำนอง
4. การบังคับจำนองและความระงับแห่งสัญญาจำนอง
5. ลักษณะของสัญญาจำนำ
6. การจำนำสิทธิซึ่งมีตราสาร
7. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนำ
8. การบังคับจำนำและความระงับแห่งสัญญาจำนำ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลักษณะของสัญญาจำนองได้
2. ทรัพย์สินที่จำนองได้และแบบของสัญญาจำนองได้
3. สิทธิและหน้าที่ของผู้จำนองและผู้รับจำนองได้
4. การบังคับจำนองและความระงับแห่งสัญญาจำนองได้
5. ลักษณะของสัญญาจำนำได้
6. การจำนำสิทธิซึ่งมีตราสารได้
7. สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนำได้
8. การบังคับจำนำและความระงับแห่งสัญญาจำนำได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่ออกเป็น 3 กลุ่มและผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคี่อีก 3 กลุ่ม หรือเรียงลำดับเลขที่ หรือให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเอง
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ตัวแทนกลุ่มจับสลากเลือกกิจกรรม
5. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประชุมคณะทำงาน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ และผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง ศึกษาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมายและค้นคว้าเพิ่มเติม
6. หัวหน้ากลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลา กลุ่มละไม่เกิน 5 นาที
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลตนเองและประเมินผลกลุ่มอื่นๆ ส่วนผู้สอนประเมินผล ผู้เรียนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่มให้เหลือ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 1 (นำคะแนนที่ได้หารด้วย 5)
8. ผู้สอนรวบรวมใบประเมินผลและนำคะแนนมาเฉลี่ยอีกครั้งให้เหลือกลุ่มละ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 2 (นำคะแนนที่ประเมินตนเองคะแนนที่กลุ่มอื่นประเมินอีก 5 กลุ่ม และคะแนนที่ผู้สอนประเมินรวมกันหารด้วย 7) พร้อมแสดงความคิดเห็น

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์	3. สมุดจดบันทึกกฎหมายพาณิชย์
2. สรุปรบทเรียน PowerPoint	4. ใบงานที่ 10.1–10.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. แบบประเมินผลการเรียนรู้	4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
2. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1	5. แบบทดสอบ
3. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2	6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด	4. www.tsi-thailand.com
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ	5. www.sect.or.th
3. หนังสือวิชากฎหมายพาณิชย์	6. www.ces.chula.ac.th/euro.doc

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติทำยบทที่ 10

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายพาณิชย์ วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1 กลุ่มที่ .....

ลำดับที่	รายการ	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1.	ความร่วมมือในการทำงาน (การทำงานเป็นทีม)				
2.	วิธีการนำเสนอผลงาน				
3.	การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการนำเสนอ ผลงาน				
4.	ความชัดเจนของเนื้อหาสาระ ที่นำเสนอ				
5.	การบริหารเวลา				

รวมคะแนนที่ได้ .....คะแนนเฉลี่ย .....

ผู้ประเมินผล

☐ ผู้เรียนกลุ่มที่ .....

☐ ผู้สอน .....

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2

ผู้ประเมิน	คะแนน กลุ่มที่ 1	คะแนน กลุ่มที่ 2	คะแนน กลุ่มที่ 3	คะแนน กลุ่มที่ 4	คะแนน กลุ่มที่ 5
กลุ่มที่ 1					
กลุ่มที่ 2					
กลุ่มที่ 3					
กลุ่มที่ 4					
กลุ่มที่ 5					
กลุ่มที่ 6					
ผู้สอน					
รวม					
คะแนนเฉลี่ย					

ผลการประเมิน   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 4 = ดีมาก
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 3 = ดี
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 2 = พอใช้
                                     ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 1 = ต้องปรับปรุง

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มที่ 1 .....

กลุ่มที่ 2 .....

กลุ่มที่ 3 .....

กลุ่มที่ 4 .....

กลุ่มที่ 5 .....

กลุ่มที่ 6 .....

(.....)

ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រឆាំង

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 11

วิชา กฎหมายพาณิชย์

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

บทที่ 11 กฎหมายประกันภัยและเก็บของในคลังสินค้า

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

1. แนวคิด

สัญญาประกันภัยนั้นคือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับประกันภัยชดใช้ให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อเกิดวินาศภัยขึ้นในอนาคตดังที่ได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย ซึ่งการประกันภัยเป็นกิจการที่ตั้งขึ้นโดยเอาบุคคลที่อยู่ในภาวะอันอาจเสี่ยงภัยในลักษณะเดียวกันมารวมกันเข้าไว้ เพื่อช่วยเฉลี่ยค่าเสียหายกันเมื่อคนหนึ่งคนใดเกิดภัยพิบัติขึ้นนั่นเอง

การเก็บของในคลังสินค้า เป็นการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการค้าสินค้านั้น การจัดเตรียมสินค้าไว้จำหน่ายนั้นอาจจำเป็นต้องใช้บริการเพื่อเก็บสินค้าในสถานที่ที่รับเก็บสินค้า หรือที่เรียกว่า คลังสินค้าของบุคคล ผู้ซึ่งประกอบกิจการเก็บรักษาสินค้าและได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเรียกว่านายคลังสินค้า

2. สมรรถนะประจำบท

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายประกันภัยและเก็บของในคลังสินค้า
2. จัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายประกันภัยและเก็บของในคลังสินค้า

3. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและลักษณะของสัญญาประกันภัย
2. ประเภทและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัย
3. สัญญาประกันวินาศภัย
4. สิทธิหน้าที่ของผู้เอาและผู้รับประกันภัย
5. สัญญาประกันชีวิต
6. ลักษณะเก็บของในคลังสินค้า
7. สิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้าและผู้ฝากสินค้า
8. การโอนกรรมสิทธิ์และการบังคับจำนำ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและลักษณะของสัญญาประกันภัยได้
2. อธิบายประเภทและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัยได้
3. อธิบายสัญญาประกันวินาศภัยได้
4. อธิบายสิทธิหน้าที่ของผู้เอาและผู้รับประกันภัยได้
5. อธิบายสัญญาประกันชีวิตได้
6. อธิบายลักษณะเก็บของในคลังสินค้าได้
7. อธิบายสิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้าและผู้ฝากสินค้าได้
8. อธิบายการโอนกรรมสิทธิ์และการบังคับจำนำได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. อธิบายวางแผนการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และภาระงาน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ใช้เทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่ออกเป็น 3 กลุ่มและผู้เรียนเฉพาะหมายเลขคู่อีก 3 กลุ่ม หรือเรียงลำดับเลขที่ หรือให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเอง
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ตัวแทนกลุ่มจับสลากเลือกกิจกรรม
5. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประชุมคณะทำงาน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ และผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง ศึกษาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมายและค้นคว้าเพิ่มเติม
6. หัวหน้ากลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลากลุ่มละไม่เกิน 5 นาที
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลตนเองและประเมินผลกลุ่มอื่นๆ ส่วนผู้สอนประเมินผล ผู้เรียนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งเฉลี่ยคะแนนของแต่ละกลุ่มให้เหลือ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 1 (นำคะแนนที่ได้หารด้วย 5)
8. ผู้สอนรวบรวมใบประเมินผลและนำคะแนนมาเฉลี่ยอีกครั้งให้เหลือกลุ่มละ 4 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลแบบที่ 2 (นำคะแนนที่ประเมินตนเองคะแนนที่กลุ่มอื่นประเมินอีก 5 กลุ่ม และคะแนนที่ผู้สอนประเมินรวมกันหารด้วย 7) พร้อมแสดงความคิดเห็น

6. สื่อการสอน

1. หนังสือวิชากฎหมายเบื้องต้น
2. สรุบทเรียน PowerPoint
3. สมุดจดบันทึกกฎหมายเบื้องต้น
4. ใบงานที่ 11.1–11.2

7. การวัดผลและการประเมินผล

1. แบบประเมินผลการเรียนรู้
2. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1
3. แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2
4. แบบประเมินผลด้านจิตพิสัย
5. แบบทดสอบ
6. แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
3. หนังสือวิชากฎหมายเบื้องต้น

9. ผลงาน/ชิ้นงานของนักศึกษา

แบบฝึกปฏิบัติท้ายบทที่ 11

10. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

(ปัญหา/ข้อเสนอแนะ/อื่นๆ)

[illegible]

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 1 กลุ่มที่ .....

ลำดับที่	รายการ	4 ดีมาก	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง
1.	ความร่วมมือในการทำงาน (การทำงานเป็นทีม)				
2.	วิธีการนำเสนอผลงาน				
3.	การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการนำเสนอ ผลงาน				
4.	ความชัดเจนของเนื้อหาสาระ ที่นำเสนอ				
5.	การบริหารเวลา				

รวมคะแนนที่ได้ .....คะแนนเฉลี่ย .....

ผู้ประเมินผล

☐ ผู้เรียนกลุ่มที่ .....

☐ ผู้สอน .....

แบบประเมินผลงานกลุ่มแบบที่ 2

ผู้ประเมิน	คะแนน กลุ่มที่ 1	คะแนน กลุ่มที่ 2	คะแนน กลุ่มที่ 3	คะแนน กลุ่มที่ 4	คะแนน กลุ่มที่ 5
กลุ่มที่ 1					
กลุ่มที่ 2					
กลุ่มที่ 3					
กลุ่มที่ 4					
กลุ่มที่ 5					
กลุ่มที่ 6					
ผู้สอน					
รวม					
คะแนนเฉลี่ย					

ผลการประเมิน   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 4 = ดีมาก
                                   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 3 = ดี
                                   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 2 = พอใช้
                                   ถ้าได้คะแนนเฉลี่ย 1 = ต้องปรับปรุง

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มที่ 1 .....
 กลุ่มที่ 2 .....
 กลุ่มที่ 3 .....
 กลุ่มที่ 4 .....
 กลุ่มที่ 5 .....
 กลุ่มที่ 6 .....

(.....)

ผู้สอน

1 = ប្រឹក្សាប្រុង

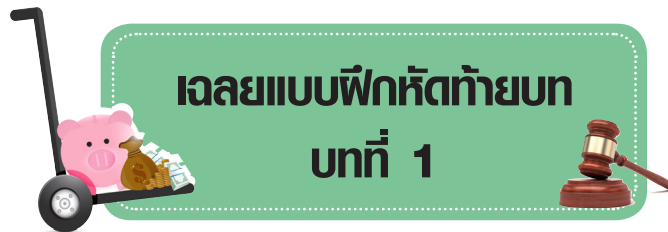
[illegible]

เฉลยแบบฝึกหัด

หนังสือ กฎหมายพาณิชย์

โดย สุতারัตน์ พิมลรัตนกานต์

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. วันรพี ตรงกับวันที่และเดือนอะไร

ตอบ ข. วันที่ 7 สิงหาคมของทุกปี

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีการแบ่งออกเป็นเรื่องๆ เรียกว่า “บรรพ” มีทั้งหมดกี่บรรพ

ตอบ ง. 6 บรรพ

3. ความผิดทางกฎหมายอาญา มีความหมายแยกออกได้เป็นกี่ชั้น

ตอบ ก. 2 ชั้น

4. ข้อใดหมายถึงกฎหมาย

ตอบ ค. ระเบียบข้อบังคับออกโดยผู้มีอำนาจของรัฐใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษ

5. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพใดว่าด้วยเรื่องบิดามารดา ค่าอุปการะเลี้ยงดู การสมรส

ตอบ ก. บรรพ 5

6. บิดาทางกฎหมายของประเทศไทยคือ

ตอบ ง. กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

7. ข้อใดหมายถึงทนายแผ่นดิน

ตอบ ข. พนักงานอัยการ

8. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพใดว่าด้วยเรื่องหนี้ สัญญา จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ละเมิด

ตอบ ค. บรรพ 2

9. ข้อใด **ไม่ใช่** โทษทางกฎหมายอาญา

ตอบ ก. กักกัน

10. กฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายตามข้อใด

ตอบ ง. กฎหมายเอกชน

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แบ่งออกเป็นกี่บรรพ ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ มีทั้งหมด 6 บรรพ ดังนี้

บรรพ 1 กล่าวถึงหลักทั่วไปว่าด้วยเรื่องบุคคล นิติบุคคล ทรัพย์ นิติกรรม ระยะเวลา อายุความ

บรรพ 2 กล่าวถึงว่าด้วยเรื่องหนี้ สัญญา จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ละเมิด

บรรพ 3 กล่าวถึงว่าด้วยเรื่องเอกเทศสัญญา ได้แก่ ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ยืม ฝากทรัพย์ ค้ำประกัน จำนอง จำนำ เก็บของในคลังสินค้า ตัวแทน นายหน้า ประนีประนอมยอมความ การพนันชั้นต่อ บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ตัวเงิน ห้างหุ้นส่วน และบริษัท

บรรพ 4 กล่าวถึงด้วยเรื่องทรัพย์สิน ได้แก่ กรรมสิทธิ์ สิทธิในการครอบครองภาวะการจำยอม สิทธิอาศัย สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิเก็บเงิน ภาระการติดพันในอสังหาริมทรัพย์

บรรพ 5 กล่าวถึง กล่าวถึงเรื่องครอบครัว

(ก) การสมรส การหมั้น เงื่อนไขในการสมรส ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา ความเป็นโมฆะของการสมรส การสิ้นสุดแห่งการสมรส

(ข) บิดามารดา สิทธิของบิดา มารดา และบุตร ความปกครอง บุตรบุญธรรม

(ค) ค่าอุปการะเลี้ยงดู

บรรพ 6 กล่าวถึงว่าด้วยเรื่องมรดก ได้แก่ การตกทอดแห่งทรัพย์สินมรดก การเป็นทายาท การตัดมรดกให้รับมรดก สิทธิโดยธรรมในการรับมรดก พันัยกรรมวิธีจำกัดและแบ่งทรัพย์สินมรดก มรดกที่ไม่มีผู้รับ อายุความ

2. กฎหมายหมายถึง

ตอบ ข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ

3. โทษตามประมวลกฎหมายอาญาได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ โทษตามประมวลกฎหมายอาญา (ม.18) ได้แก่

(1) ประหารชีวิต	(4) ปรับ
(2) จำคุก	(5) ริบทรัพย์สิน
(3) กักขัง	

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือที่เรียกว่า “กระบวนการยุติธรรม” ประกอบด้วย

1. ตำรวจ	5. ทนายความ
2. ผู้พิพากษา	6. อนุญาโตตุลาการ
3. ดะโต๊ะยุติธรรม	7. ราชทัณฑ์
4. พนักงานอัยการ	

5. กฎหรือระเบียบข้อบังคับที่ตราขึ้นเป็นกฎหมายได้แก่อะไรบ้าง

- ตอบ**
1. ต้องมาจากรัฐอธิปไตย คือระเบียบข้อบังคับที่มีลักษณะเป็นกฎหมายนั้นจะต้องออกหรือบัญญัติโดยผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง
  2. ต้องเป็นข้อบังคับที่ใช้ได้โดยทั่วไป กล่าวคือ ต้องใช้บังคับกับบุคคลทุกคนในประเทศนั้น ไม่เฉพาะแก่บุคคลบางกลุ่มหรือกิจการบางอย่าง
  3. ต้องใช้ได้ตลอดไป กล่าวคือ กฎหมายเมื่อได้ประกาศใช้แล้วก็ต้องใช้บังคับได้ตลอดไปจนกว่าจะได้มีประกาศยกเลิก แก้ไข เปลี่ยนแปลง ตามความเหมาะสม

และความเจริญของบ้านเมือง トラบใดที่ยังไม่มีการยกเลิก ก็ยังคงมีผลใช้บังคับได้เสมอ

4. ประชาชนจะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งอาจจะแบ่งกฎหมายออกได้เป็น 2 พวกคือ บังคับเด็ดขาดกับบังคับไม่เด็ดขาด สำหรับกฎหมายที่บังคับเด็ดขาดนั้น ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามโดยเด็ดขาด จะตกลงยกเว้นไม่ใช้กฎหมายนั้นไม่ได้ ส่วนกฎหมายที่ใช้บังคับไม่เด็ดขาด อนุญาตให้ประชาชนเลือกปฏิบัติตามกฎหมายนั้น หรือตกลงกันเป็นพิเศษแตกต่างไปจากกฎหมายนั้นก็ได้
5. ต้องมีสภาพบังคับ ลำพังแต่มีบทบัญญัติว่า การกระทำ (กฎหมายบังคับให้กระทำ) หรืองดเว้นกระทำ (กฎหมายห้ามมิให้กระทำ) ว่าการกระทำอย่างนั้นอย่างนี้เป็นความผิดแต่ไม่มีบทลงโทษเอาไว้ กฎหมายนั้นก็ไร้ผลและจะตกเป็นหมันเพราะไม่มีใครปฏิบัติตาม

เฉลยใบงานที่ 1.1

เรื่อง : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายความแตกต่างการกระทำความผิดทางแพ่งกับการกระทำความผิดทางอาญาได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างการกระทำความผิดทางแพ่งกับการกระทำความผิดทางอาญาให้ถูกต้อง

มารู้จักกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

ความแตกต่างที่สำคัญ 2 ประการ ระหว่างการกระทำความผิดทางแพ่งกับการกระทำความผิดทางอาญา

1. ในทางแพ่ง ผู้กระทำละเมิดหรือผิดสัญญาจะต้องชดเชยค่าเสียหาย ซึ่งคำนวณจากความเสียหายที่เขาได้ก่อให้เกิดขึ้น แต่ในทางอาญา เมื่อได้กระทำความผิดทางอาญาขึ้น ผู้กระทำจะต้องถูกลงโทษ ซึ่งต่างกับถูกบังคับให้ชดเชยค่าเสียหายมากทั้งในลักษณะและความรุนแรง

2. ในทางแพ่ง กฎหมายจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องบังคับผู้กระทำก็ต่อเมื่อมีผู้เสียหายร้องขอโดยยื่นเรื่องต่อศาลเท่านั้น ถ้าผู้เสียหายเลือกในทางที่ไม่ดำเนินคดี กฎหมายก็เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ในทางอาญา โดยทั่วไปแล้ว แม้ว่าผู้เสียหายจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจนเป็นที่พอใจแล้ว และไม่ประสงค์จะดำเนินคดีอาญา เจ้าพนักงานก็อาจนำคดีมาฟ้องร้องต่อศาลให้ลงโทษผู้กระทำความผิดได้

เฉลยใบงานที่ 1.2

เรื่อง : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายให้ถูกต้อง

**มารู้จักกับมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
หรือที่เรียกว่า “กระบวนการยุติธรรม”**

มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หรือที่เรียกว่า “กระบวนการยุติธรรม” ประกอบด้วย

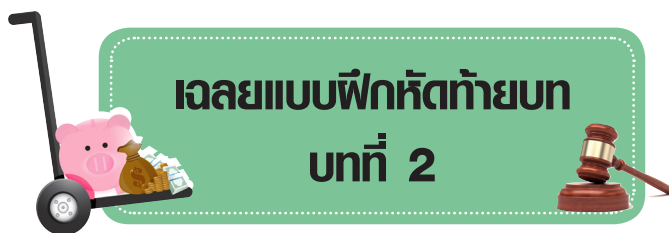
1. **ตำรวจ** จะเป็นหน่วยงานแรกที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่โดยบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) โดยตำรวจจะอยู่ในสถานะเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิด ทำการสอบสวน เสร็จแล้วก็ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาส่งฟ้องหรือไม่ฟ้องต่อไป
2. **ผู้พิพากษา** คือข้าราชการตุลาการที่มีอำนาจในการพิพากษาคดีโดยผู้พิพากษาย่อมมีอิสระในการพิจารณาคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง หรือคดีอาญาก็ตาม แต่โดยที่เป็นการยากที่จะบัญญัติกฎหมายให้เหมาะสมกับเรื่องที่เกิดขึ้นทุกกรณีได้เพราะเป็นการเหนือวิสัยที่จะคาดหมายเรื่องราวต่างๆ อันจะเกิดขึ้นและให้คำตอบโดยเฉพาะ
3. **คณะตุลาการ** คือข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม ซึ่งกฎหมายดังกล่าวใช้อยู่ใน 4 จังหวัด ภาคใต้คือ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล
4. **พนักงานอัยการ** มีฐานะเป็นทนายความแผ่นดิน โดยหลังจากที่ตำรวจได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการแล้ว พนักงานอัยการก็จะพิจารณาว่าควรฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลหรือไม่ และถ้าหลักฐานไม่พอก็อาจส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้

เฉลยใบงานที่ 1.2

5. **ทนายความ** คือบุคคลที่คู่ความ (โจทก์หรือจำเลย) ตั้งขึ้นเพื่อให้ว่าความหรือแก้ไขคดีแทนในศาล แต่หากว่าคู่ความสามารถว่าความเองได้ ก็อาจดำเนินการว่าความโดยไม่ต้องตั้งทนายความก็ได้และในคดีที่ไม่สามารถจ้างทนายได้ก็สามารถให้ศาลตั้งทนายให้ก็ได้

6. **อนุญาตไต่สวนการ** คือบุคคลที่ไม่ใช่ผู้พิพากษาที่คู่ความได้ร่วมกันตั้งขึ้นเพื่อให้ชี้ขาดข้อพิพาททางคดีแพ่ง ก่อนมีการฟ้องร้องคดีก็ต้องได้รับอนุญาตจากศาล (รายละเอียดดู พ.ร.บ.อนุญาตไต่สวนการ พ.ศ. 2545)

7. **ราชทัณฑ์** เป็นหน่วยงานของรัฐบาลในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบการลงโทษนักโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งจุดประสงค์ของงานราชทัณฑ์คือ อบรมให้นักโทษกลับตัวเป็นคนดี และยังอบรมให้นักโทษมีความรู้ในอาชีพต่างๆ ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลังจากพ้นโทษไปแล้ว

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. สภาพของบุคคลตามกฎหมายเริ่มต้นเมื่อใด

ตอบ ค. เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก

2. ทารกที่คลอดแล้วถือว่าเป็นทายาทของเจ้าของมรดก (ผู้ตาย) จะต้องคลอดและมีชีวิตอยู่รอดภายในกี่วันนับตั้งแต่เจ้าของมรดกถึงแก่ความตาย

ตอบ ก. 310 วัน

3. ข้อใดหมายถึงบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ตอบ ง. สิ่งที่สามารถมีสิทธิและหน้าที่ได้ตามกฎหมาย

4. นิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์คือข้อใด

ตอบ ข. กระทรวงศึกษาธิการ

5. ภูมิลำเนาของนิติบุคคลคือข้อใด

ตอบ ก. สำนักงานใหญ่

6. ผู้เยาว์สามารถทำนิติกรรมต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใด

ตอบ ง. ผู้แทนโดยชอบธรรม

7. ผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะตามอายุ เมื่ออายุครบตามข้อใด

ตอบ ข. อายุครบ 20 ปี

8. ผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส เมื่ออายุครบตามข้อใด

ตอบ ค. อายุครบ 17 ปี

9. ข้อใดเป็นการได้สัญชาติโดยการเกิด

ตอบ ก. บุคคลที่เกิดในอาณาเขตของประเทศใดได้สัญชาติของประเทศนั้น

10. ข้อใด **ไม่** เป็นส่วนประกอบของสภาพบุคคล

ตอบ ข. บุคคลที่เกิดในประเทศ

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของบุคคล

ตอบ บุคคล (Person) หมายถึงสิ่งที่สามารถมีสิทธิและหน้าที่ได้ตามกฎหมาย สิ่งใดก็ตาม บุคคลถ้ามีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วก็ถือว่าเป็นบุคคล

2. การเริ่มสภาพบุคคลจะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 15 วรรคแรก บัญญัติว่า “สภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอด แล้วอยู่รอดเป็นทารก” จากมาตรานี้จะเห็นได้ว่าการเริ่มสภาพบุคคลจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการคือ

1. การคลอด
2. อยู่รอดเป็นทารก

3. การสิ้นสภาพบุคคลตามกฎหมายมีกี่กรณี ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ การสิ้นสภาพบุคคลตามกฎหมาย มี 2 กรณี

1. **การตาย** หมายถึงการสิ้นสภาพบุคคลโดยธรรมชาติไม่ว่าโดยสาเหตุใดสิ่งที่เป็นเครื่องตัดสินว่าบุคคลใดตายประกอบด้วย 3 ประการคือ สมองหยุดทำงาน ไม่หายใจ และหัวใจหยุดเต้น เมื่อบุคคลใดตาย สิทธิและหน้าที่ของบุคคลนั้นจะสิ้นสุดลงไป
2. **การสาบสูญ** หมายถึงการสิ้นสภาพบุคคลโดยผลของกฎหมาย บุคคลใดถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ถือว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย ซึ่งความจริงบุคคลนั้นอาจจะยังไม่ตายก็ได้

4. จงอธิบายถึงหลักเกณฑ์การตั้งชื่อสกุล

ตอบ หลักเกณฑ์การตั้งชื่อสกุล

1. ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยหรือพระนามของพระราชินี
2. ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมาย หรือให้คล้ายกับราชทินนาม เว้นแต่ราชทินนามของตน ของบุพการี หรือผู้สืบสันดาน
3. ไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์
4. ต้องไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย
5. มีพยัญชนะไม่เกินกว่า 10 พยัญชนะ เว้นแต่เป็นกรณีใช้ราชทินนามเป็นชื่อสกุล
6. ถ้าเป็นคนต่างด้าวต้องมีหลักฐานว่าได้ขอเปลี่ยนแปลงชื่อหรือแก้สัญชาติแล้ว

5. ฎมิลำเนาหมายถึงอะไร และประโยชน์ของฎมิลำเนาได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ ฎมิลำเนา คือ ถิ่นที่อยู่ของบุคคลตามกฎหมาย การที่กฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับที่อยู่ของบุคคลก็เพื่อเรียกประโยชน์ในการจำแนกบุคคลได้ชัดเจนนอกเหนือจากการมีชื่อประโยชน์ของฎมิลำเนา

1. เรื่องการฟ้องคดี
2. เรื่องการสาบสูญ การที่จะฟ้องขอต่อศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญต้องปรากฏว่าบุคคลไปจากฎมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่
3. เรื่องการชำระหนี้ กรณีไม่กำหนดให้ชำระหนี้เป็นที่ใด กฎหมายกำหนดให้ลูกหนี้ทำการชำระหนี้ ณ สถานที่ซึ่งเป็นฎมิลำเนาปัจจุบันของเจ้าหนี้
4. การส่งคำคู่ความ เอกสาร หรือหมายเรียกพยาน ต้องส่ง ณ ฎมิลำเนาของพยาน

เฉลยใบงานที่ 2.1

เรื่อง : กฎหมายบุคคล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายความหมายของสัญชาติและหลักการได้สัญชาติไทยได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายความหมายของสัญชาติและหลักการได้สัญชาติไทย

มารู้จักกับกฎหมายบุคคล

สัญชาติคือ ข้อผูกมัดบุคคลไว้กับประเทศ การได้สัญชาติไทยมีหลักดังนี้

1. การได้สัญชาติโดยการเกิด โดยยึดหลักดังนี้

(1) หลักสืบสายโลหิต ถือว่าบุคคลเกิดจากบิดาหรือมารดา ที่มีสัญชาติของประเทศใด ย่อมมีสัญชาติประเทศนั้น ดังนั้นผู้ที่เกิดโดยบิดาหรือมารดาที่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าบิดา หรือมารดาจะอยู่แห่งใดในโลก บุตรที่เกิดมาย่อมได้สัญชาติไทย

(2) หลักดินแดน ถือว่าบุคคลเกิดในอาณาเขตของประเทศใด ย่อมมีสัญชาติของประเทศนั้น โดยไม่คำนึงว่าบิดาหรือมารดาผู้ให้กำเนิดจะมีสัญชาติใด

2. การได้สัญชาติหลังการเกิด

(1) จากการสมรส เช่น หญิงต่างด้าวสมรสกับผู้มีสัญชาติไทย ถ้าประสงค์จะได้สัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(2) จากการขอแปลงสัญชาติเป็นไทย

(3) จากการขอกลับคืนสัญชาติไทย

เฉลยใบงานที่ 2.2

เรื่อง : กฎหมายบุคคล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้

งานที่มอบหมาย : จงอธิบายนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มารู้จักกับนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์

นิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่

1. ทบวงการเมืองคือ กระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาล เทศบาล และสุขาภิบาลทั้งหลาย เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม หรือจังหวัด เป็นต้น

2. วัดวาอาราม ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และ พ.ศ. 2507 เฉพาะวัดในพุทธศาสนาที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ส่วนสำนักสงฆ์ไม่เป็นนิติบุคคล ถ้าเป็นมัสยิดหรือวัดของโรมันคาทอลิกต้องจดทะเบียนจึงจะเป็นนิติบุคคล

3. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนแล้ว ห้างหุ้นส่วนคือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกัน ด้วยวัตถุประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น ห้างหุ้นส่วนแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

(1) ห้างหุ้นส่วนสามัญคือ ห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งผู้ถือหุ้นส่วนทั้งหมดทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญจะจดทะเบียนก็ได้ แต่ถ้าจดทะเบียนจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล

(2) ห้างหุ้นส่วนจำกัดคือ ห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่งซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วน 2 จำพวกคือ

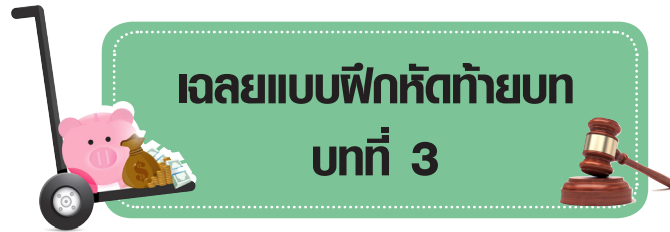
- ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งมีจำกัดความรับผิดชอบเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนนั้นจำพวกหนึ่ง และ
- ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนไม่มีจำกัดจำนวนอีกจำพวกหนึ่ง

เฉลยใบงานที่ 2.2

4. บริษัทจำกัดคือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน โดยมีผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ บริษัทจำกัดตามกฎหมายบังคับว่าต้องจดทะเบียน เมื่อจดทะเบียนแล้วจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล

5. สมาคมคือ การที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อกระทำการอันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกัน และมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน เมื่อใดสมาคมได้จดทะเบียนแล้วจะเป็นนิติบุคคล

6. มูลนิธิที่ได้รับมอบอำนาจแล้ว มูลนิธิ ได้แก่ ทรัพย์สินอันจัดสรรไว้โดยเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมีได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปัน เมื่อได้จดทะเบียนแล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคล

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใด **ไม่** เป็นลักษณะของการทำนิติกรรม

ตอบ ก. นิติกรรม 2 ฝ่ายหรือมากกว่า 2 ฝ่ายขึ้นไป

2. ข้อใดเป็นความสมบูรณ์แห่งนิติกรรม

ตอบ ง. แบบของนิติกรรม

3. วัตถุประสงค์ของนิติกรรมที่ทำนิติกรรมนั้นตกเป็นโมฆะคือข้อใด

ตอบ ข. สัญญาซื้อขายยาเสพติด

4. การแสดงเจตนาโดยสมรู้ร่วมคิดกับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทำนิติกรรมเพื่อตอบตาผู้อื่นให้เข้าใจว่า ได้ทำนิติกรรมกันจริง เรียกว่าอะไร

ตอบ ค. การแสดงเจตนาลวง

5. การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดเกิดขึ้นจากเหตุตามข้อใด

ตอบ ก. สำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์สิน อันทำให้นิติกรรมตกเป็นโมฆียะ

6. ข้อใด **ไม่ใช่** องค์ประกอบของสัญญา

ตอบ ง. การแสดงเจตนาที่มีข้อความชัดเจนแน่นอน

7. โมฆะกรรมหมายถึงข้อใด

ตอบ ข. นิติกรรมใดที่กระทำลงไปในนิตยภัตมาแล้วแต่แรกที่ทำนิติกรรม ไม่มีผลผูกพันกันตามกฎหมาย

8. คำเสนอสิ้นผลผูกพันเมื่อมีเหตุตามข้อใด

ตอบ ค. ผู้เสนอตายหรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ

9. ข้อใดหมายถึงสัญญาต่างตอบแทน

ตอบ ก. ต่างฝ่ายต่างมีสิทธิและหน้าที่ต่อกัน

10. ข้อใด **ไม่ใช่** สิทธิการบอกเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ตอบ ง. คู่สัญญาได้มีข้อตกลงระบุไว้ในสัญญาว่าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาแล้ว ให้สิทธิอีกฝ่ายหนึ่งบอกเลิกสัญญาได้

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของสัญญามีกี่องค์ประกอบได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ต้องมีคู่สัญญาตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป คือมีฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายทำคำเสนอและอีกฝ่ายหนึ่งทำคำสนองรับตามคำเสนอนั้น ซึ่งแต่ละฝ่ายอาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือหลายคนรวมกันเป็นฝ่ายเดียวกันก็ได้ เช่น สัญญาเช่าทรัพย์ สัญญาให้ สัญญาจ้างแรงงาน หรือสัญญาจ้างทำของ เป็นต้น
2. ต้องมีการแสดงเจตนาตรงกัน คือต้องมีการแสดงเจตนาเพื่อขอให้ทำสัญญาเรียกว่า คำเสนอ และมีการแสดงเจตนาตอบรับเรียกว่า คำสนอง คำสนองตอบรับนั้นจะต้องตรงกันข้ามกับคำเสนอสัญญาจึงจะเกิด
3. ต้องมีวัตถุประสงค์ของสัญญา คือต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่าต้องการหรือมีความประสงค์อะไรในการเข้าทำสัญญา หากไม่มีวัตถุประสงค์ย่อมไม่เกิดเป็นนิติกรรม เช่น ต้องการซื้อบ้าน หรือต้องการกู้ยืมเงิน เป็นต้น

2. สัญญาหมายถึง

ตอบ สัญญา (Contract) คือเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่งที่เกิดจากการแสดงเจตนาของบุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งมีผู้แสดงเจตนาฝ่ายหนึ่งเป็นคำเสนอและมีผู้รับการแสดงเจตนาอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคำสนอง ทำให้เกิดมีความเป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้มีหน้าที่ปฏิบัติต่อกัน เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาก็เกิดขึ้นมา

3. จงอธิบายถึงโมฆะกรรมและโมฆียกรรม

- ตอบ**
1. **โมฆะกรรม** หมายความว่า นิติกรรมใดที่กระทำลงไปในนัยสัญญาเปล่ามาแต่แรกที่ทำนิติกรรม ไม่มีผลผูกพันกันตามกฎหมาย ถือว่ามิได้มีการทำนิติกรรมนั้นเลย สิทธิและหน้าที่คงสภาพเดิมดังที่เป็นอยู่
  2. **โมฆียกรรม** หมายความว่า เป็นนิติกรรมที่มีความสมบูรณ์ตามกฎหมาย จนกว่าจะถูกบอกล้าง ซึ่งหากถูกบอกล้างแล้วก็จะทำให้นิติกรรมนั้นเป็นโมฆะเสียเปล่ามาแต่เริ่มแรก และทำให้คู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่ายกลับคืนสู่ฐานะเดิม

4. ประเภทของนิติกรรมมีกี่ประเภทอะไรบ้าง

- ตอบ** การแบ่งนิติกรรมตามคู่กรณี แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้
1. นิติกรรมฝ่ายเดียว เช่น การตั้งมูลนิธิ การทำพินัยกรรม การปลดหนี้ หรือการบอกสัญญา เป็นต้น
  2. นิติกรรม 2 ฝ่ายหรือมากกว่า 2 ฝ่ายขึ้นไป เช่น สัญญากู้ยืมเงิน สัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์

5. ลักษณะที่สำคัญของนิติกรรม

- ตอบ** ลักษณะที่สำคัญในการทำนิติกรรม
1. ต้องมีการแสดงเจตนา กล่าวคือ มีการกระทำที่แสดงออกมาถึงความประสงค์ของตนให้เห็นทางกายหรือวาจาที่มีอยู่ในใจของผู้ทำนิติกรรม เช่น การติดต่อในการขอซื้อบ้าน เป็นต้น ซึ่งเป็นการแสดงเจตนา สามารถแสดงออกได้ 3 วิธีคือ
  2. การแสดงออกโดยการนิ่ง โดยปกติการนิ่งไม่ถือว่าเป็นการแสดงเจตนา แต่มีบางกรณีที่กฎหมายรับรองทำให้การนิ่ง ถือเป็นการแสดงเจตนาทำนิติกรรมได้
  3. ต้องกระทำด้วยความสมัครใจ หมายความว่า การแสดงเจตนาต้องเกิดขึ้นจากความสมัครใจ หรือเต็มใจ หรือพอใจโดยอิสระปราศจากการบังคับ ชูเชื้อ หรือฉ้อฉลหลอกลวง ให้ทำสัญญาใดๆ ทั้งสิ้น หากแสดงเจตนาการทำนิติกรรมออกไปโดยไม่สมัครใจ จะส่งผลทำให้นิติกรรมนั้นมิผลใช้บังคับกันไม่ได้ เช่น ลำคัญผิดในสาระสำคัญแห่งนิติกรรมอันทำให้นิติกรรมตกเป็นโมฆะ เช่น มีความประสงค์จะจำนองที่ดินแต่ผู้จำนองอ่านหนังสือไม่ออกจึงลงนามในสัญญาซื้อขายโดยสำคัญผิด สัญญาซื้อขายตกเป็นโมฆะ

4. มุ่งให้มีผลผูกพันทางกฎหมาย หมายความว่า ต้องการให้มีผลบังคับกันได้ตามกฎหมาย ถ้ามิได้มีการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันทางกฎหมายไม่ใช่เรื่องนิติกรรม
5. ต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวแห่งสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิทธิ เป็นต้น
6. ต้องเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งในเรื่องวัตถุประสงค์ของนิติกรรมคือ ต้องไม่ผิดกฎหมาย เป็นไปตามกฎหมายเรื่องความสามารถของบุคคลในการทำนิติกรรม และแบบวิธีที่กฎหมายกำหนดไว้

เฉลยใบงานที่ 3.1

เรื่อง : กฎหมายนิติกรรมและสัญญา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายคำเสนอและคำสนองได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนจงอธิบายคำเสนอและคำสนอง

คำเสนอและคำสนอง

คำเสนอ (Proposal) คือการแสดงเจตนาที่มีข้อความชัดเจนแน่นอน เพื่อมุ่งให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งตกลงรับการแสดงเจตนาขึ้นเพื่อให้เกิดสัญญานั้นเอง

คำเสนอมี 2 ประเภทคือ

1. คำเสนอเฉพาะหน้า ได้แก่ การแสดงเจตนาของบุคคลหนึ่งต่อบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งอยู่เฉพาะหน้า คำว่า เฉพาะหน้า นี้ ไม่จำเป็นจะต้องอยู่ต่อหน้า เห็นตัวกันเสมอไป แต่สาระสำคัญจะต้องเป็นการแสดงเจตนาที่สามารถตกลงกันได้

2. คำเสนออยู่ห่างโดยระยะทาง เป็นการแสดงเจตนาที่ผู้รับการแสดงเจตนาขึ้นไม่สามารถจะตอบรับปฏิเสธการแสดงเจตนาขึ้นได้ในทันที เพราะคำเสนอต้องใช้เวลาเดินทาง

คำสนอง (Response) คือการแสดงเจตนาตอบตกลงเข้าทำสัญญากับผู้ทำคำเสนอ

เฉลยใบงานที่ 3.2

เรื่อง : กฎหมายนิติกรรมและสัญญา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายการเลิกสัญญาได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายการเลิกสัญญา

การเลิกสัญญา

1. สิทธิในการบอกเลิกสัญญาโดยข้อสัญญาหรือข้อตกลง

เป็นการที่คู่สัญญาได้มีข้อตกลงระบุไว้ในสัญญาว่าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาแล้ว ให้สิทธิอีกฝ่ายหนึ่งบอกเลิกสัญญาได้

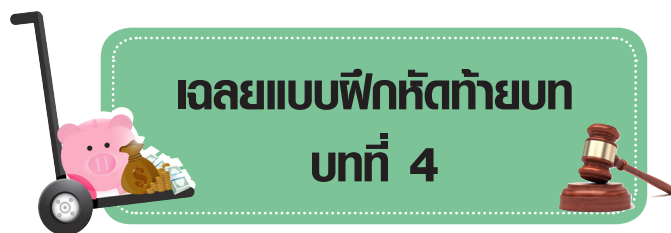
2. สิทธิในการบอกเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติของกฎหมาย

เป็นการที่เมื่อมีบทบัญญัติของกฎหมายระบุให้คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกสัญญาแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญา สิทธิการบอกเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกิดขึ้นได้ 3 กรณีได้แก่

(1) กรณีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้ อีกฝ่ายหนึ่งจะกำหนดระยะเวลาพอสมควรแล้วบอกกล่าวให้ฝ่ายนั้นชำระหนี้ในระยะเวลาสั้นเวลานั้น หากฝ่ายนั้นไม่ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด อีกฝ่ายหนึ่งมีหน้าที่สามารถบอกเลิกสัญญาได้

(2) กรณีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามที่ตกลงกันไว้แล้ว เมื่อเวลานั้นผ่านไปคู่สัญญาอีกฝ่ายบอกเลิกสัญญาได้ โดยไม่ต้องบอกกล่าว

(3) กรณีการชำระหนี้เป็นพันธียัยทั้งหมด หรือแต่บางส่วนเพราะพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งอันจะถูกลูกหนี้ เจ้าหนี้มีสิทธิบอกเลิกสัญญา

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. หนี้หมายถึงข้อใด

ตอบ ง. ความผูกพันทางกฎหมายระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้

2. วัตถุแห่งหนี้หมายถึงข้อใด

ตอบ ข. วิธีการหรือข้อกำหนดว่าลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้

3. ข้อใด **ไม่ใช่** ความผูกพันในทางกฎหมายที่จะก่อให้เกิดหนี้

ตอบ ค. สิทธิตามกฎหมาย

4. การผิดนัดของลูกหนี้หมายถึงข้อใด

ตอบ ก. การที่ลูกหนี้ชำระหนี้ล่าช้าผิดเวลาเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ได้รับความเสียหาย

5. กรณีที่ลูกหนี้ผิดนัด มีการพิจารณาได้จากอะไรบ้าง

ตอบ ง. ผิดนัดเพราะเจ้าหนี้เตือนแล้ว

6. ข้อใดเป็นผลของการที่ลูกหนี้ผิดนัด

ตอบ ข. เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการนั้นได้

7. ข้อใด **ไม่ใช่** การบังคับชำระหนี้

ตอบ ก. เจ้าหนี้จะคิดดอกเบี้ยในระหว่างที่ผิดนัดไม่ได้

8. การบังคับชำระหนี้ไม่เฉพาะเจาะจงหมายถึงข้อใด

ตอบ ค. สภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องให้บังคับชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจงได้

9. ค่าสินไหมทดแทนมีกี่กรณี

ตอบ ง. 3 กรณี

10. ข้อใดหมายถึงค่าสินไหมทดแทนในกรณีปกติ

ตอบ ข. ค่าเสียหายอันเป็นผลโดยตรงจากการที่ไม่ชำระหนี้ของลูกหนี้

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความหมายของการโอนสิทธิเรียกร้อง

ตอบ การโอนสิทธิเรียกร้องคือ ข้อตกลงซึ่งเจ้าหนี้เรียกว่า ผู้โอน ยินยอมโอนสิทธิของตนอันมีต่อลูกหนี้ให้แก่บุคคลภายนอกเรียกว่า ผู้รับโอน เฉพาะเจ้าหนี้เท่านั้นที่สามารถโอนสิทธิเรียกร้องของตนให้แก่บุคคลภายนอกได้ ส่วนลูกหนี้จะโอนหนี้ของตนให้แก่บุคคลภายนอกไม่ได้

2. สิทธิเรียกร้องที่โอนไม่ได้ ได้แก่อะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ 1. สิทธิเรียกร้องที่โอนกันไม่ได้ เพราะสภาพของสิทธินั้นไม่เปิดช่วงให้โอน เช่น สิทธิเรียกร้องค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างสามี ภรรยา หรือระหว่างบิดา มารดากับบุตร

2. สิทธิเรียกร้องที่คู่กรณีได้แสดงเจตนาห้ามโอนกัน แต่การแสดงเจตนาเช่นนี้จะยกเป็นข้อต่อสู้กับบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตไม่ได้

3. ผลแห่งการเป็นลูกหนี้ร่วมมีอะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ ผลแห่งการเป็นลูกหนี้ร่วมคือ

1. ลูกหนี้ร่วมกันคนใดคนหนึ่งอาจถูกเจ้าหนี้เรียกร้องให้ชำระหนี้โดยสิ้นเชิง (มาตรา 291)
2. กรณีลูกหนี้ร่วมกับคนหนึ่งชำระหนี้ ย่อมได้ประโยชน์แก่ลูกหนี้คนอื่นๆ ด้วยวิธีเดียวกันนี้ให้ใช้บังคับแก่การใดๆ อันพึงกระทำแทนชำระหนี้ วางทรัพย์ลั่นแทนการชำระหนี้และหักกลบลบหนี้ด้วย (มาตรา 292 วรรค 1)
3. ในระหว่างลูกหนี้ร่วมกันทั้งหลายนั้นต่างคนต่างรับผิดชอบเป็นส่วนเท่าๆ กัน เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

4. ผลแห่งการเป็นเจ้าหนี้ร่วมมีอะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ ผลแห่งการเป็นเจ้าหนี้ร่วม

1. การที่เจ้าหนี้ร่วมคนหนึ่งผิดนัด ย่อมเป็นโทษแก่เจ้าหนี้คนอื่นด้วย (มาตรา 299 วรรค 1)
2. ถ้าสิทธิเรียกร้อง และหนี้สินเป็นอันเคลื่อนกลิ้งกันไปในเจ้าหนี้ร่วมกันคนหนึ่ง สิทธิของเจ้าหนี้คนอื่นๆ อันมีต่อลูกหนี้ย่อมเป็นอันระงับสิ้นไป (มาตรา 299 วรรค 2)
3. เมื่อลูกหนี้ชำระหนี้หรือปฏิบัติการอย่างอื่นต่อเจ้าหนี้ร่วมคนใดคนหนึ่ง อันมีผลทำให้หนี้ระงับสิ้นไปแล้ว ลูกหนี้ก็ย่อมหลุดพ้นจากหนี้สินไป (มาตรา 299 วรรค 3)
4. เมื่อเจ้าหนี้ร่วมคนใดคนหนึ่งปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้แล้ว ย่อมเป็นโทษแก่เจ้าหนี้ร่วมคนอื่นเท่าส่วนที่ได้ปลดหนี้ให้
5. ในระหว่างเจ้าหนี้ร่วมกันนั้น เจ้าหนี้แต่ละคนชอบที่จะได้รับชำระหนี้เป็นส่วนเท่าๆ กัน เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

5. หลักฐานแห่งการชำระหนี้มีอะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ หลักฐานแห่งการชำระหนี้คือ

1. ใบเสร็จ แสดงการชำระหนี้ถือเป็นหลักฐานแห่งการชำระหนี้ ไม่ว่าหนี้นั้นจะเป็นหนี้ที่มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม
2. ในกรณีหนี้นั้นได้ทำเอกสารขึ้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานแห่งหนี้ เมื่อชำระหนี้แล้วผู้ชำระหนี้ต้องปฏิบัติ ดังนี้
  - (1) เรียกให้เวนคืนเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้
  - (2) ให้ขีดฆ่าเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้
  - (3) กรณีเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้สูญหาย ให้ผู้รับชำระหนี้จัดแจ้งข้อความว่าหนี้นั้นได้ระงับลงในใบเสร็จ หรือลงในเอกสารอื่นอีกฉบับหนึ่งก็ได้ เพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการชำระหนี้

เฉลยใบงานที่ 4.1

เรื่อง : กฎหมายหนี้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายความระงับแห่งหนี้ และองค์ประกอบที่ทำให้หนี้ระงับได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายถึงความระงับแห่งหนี้ และองค์ประกอบที่ทำให้หนี้ระงับ

ความระงับแห่งหนี้และองค์ประกอบทำให้หนี้ระงับ

ความระงับแห่งหนี้คือ การที่หนี้สิ้นสุดลง มีผลทำให้ลูกหนี้ไม่ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้และเจ้าหนี้หมดสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ เหตุที่ทำให้หนี้ระงับมี 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การชำระหนี้
2. การปลดหนี้
3. การหักกลบลบหนี้
4. การแปลงหนี้ใหม่
5. หนี้เคลื่อนกลืนกัน

เฉลยใบงานที่ 4.2

เรื่อง : กฎหมายหนี้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายการควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายการควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ละเอียด

การควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้

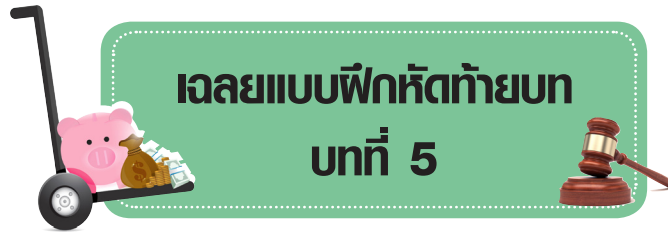
หลักประกันในการชำระหนี้ที่เจ้าหนี้มีต่อลูกหนี้คือ มีสิทธิที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย (มาตรา 214)

กฎหมายจึงได้วางหลักให้เจ้าหนี้มีสิทธิควบคุมและสงวนกองทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ 2 องค์ประกอบคือ

1. การใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้
2. การเพิกถอนการฉ้อฉล

การฉ้อฉลคือ การที่ลูกหนี้ทำนิติกรรมจำหน่ายโอนทรัพย์สินของตนไปทำให้เจ้าหนี้เสียหาย สำหรับหลักเกณฑ์การเพิกถอนการฉ้อฉล จะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ลูกหนี้ได้กระทำนิติกรรมอันมีผลเป็นการจำหน่ายโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ให้แก่คนอื่น
2. การกระทำดังกล่าว ลูกหนี้รู้ว่าเป็นทางทำให้เจ้าหนี้เสียเปรียบ
3. ถ้าเป็นกรณีรับโอนทรัพย์สินโดยมีค่าตอบแทน เจ้าหนี้จะขอเพิกถอนการฉ้อฉล จะต้องพิสูจน์ให้ได้ความว่า ผู้ได้ลาภนอกจากการโอนทรัพย์สินนั้นได้รู้ว่าการโอนนั้นทำให้เจ้าหนี้เสียเปรียบ แต่ถ้าเป็นการที่ลูกหนี้ทำให้โดยเสนหาแล้ว เพียงแต่ลูกหนี้รู้ถึงการฉ้อฉลนั้นฝ่ายเดียวก็เพียงพอที่จะขอเพิกถอนได้

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญาซื้อขาย

ตอบ ข. ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

2. ประเภทของสัญญาซื้อขายแบ่งได้เป็นกี่ประเภท

ตอบ ง. 3 ประเภท

3. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาดคือข้อใด

ตอบ ก. ทรัพย์สินที่ซื้อขายต้องมีตัวตนอยู่แล้วในขณะทำสัญญา

4. ข้อใด **ไม่เป็น** ลัทธิกรรมสิทธิ์ชนิดพิเศษ

ตอบ ค. รถจักรยานยนต์

5. หน้าที่ของผู้ขายต่อผู้ซื้อโดยส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อ ข้อใด **ไม่ตรง** กับหลักเกณฑ์การส่งมอบทรัพย์สิน

ตอบ ข. ค่าฤชาธรรมเนียมทำสัญญาซื้อขาย

6. ข้อใดเป็นการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา

ตอบ ง. ผู้ซื้อไม่ชำระราคาทรัพย์สินผู้ขายมีสิทธิบอกเลิกสัญญา

7. การรอนสิทธิหมายถึงข้อใด

ตอบ ก. การที่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ขาย แต่มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นเข้ามารบกวน

8. ข้อใด **ไม่ใช่** สิทธิของผู้ซื้อ

ตอบ ค. ออกเงินค่าธรรมเนียมการทำสัญญาคนละครึ่งกับผู้ขาย

9. การขายฝากหมายถึงข้อใด

ตอบ ง. สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงกันว่าผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้

10. ข้อใดหมายถึงขายตามคำพรรณนา

ตอบ ข. การขายที่ผู้ซื้อได้ตกลงซื้อโดยเชื่อตามคำบรรยายถึงลักษณะ รูปร่าง สรรพคุณ หรือคุณภาพของทรัพย์สิน

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของการขายตามตัวอย่าง

ตอบ ขายตามตัวอย่างคือ การขายที่ผู้ขายต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ขายให้ตรงตามตัวอย่าง โดยผู้ซื้อมีโอกาสได้ตรวจดูตัวอย่างทรัพย์สินที่จะซื้อ เมื่อผู้ซื้อพอใจในตัวอย่างที่เสนอแล้ว ผู้ขายจึงส่งมอบทรัพย์สินให้ตรงตามตัวอย่างนั้นไปให้ผู้ซื้อ การซื้อขายนี้จะมีผลสมบูรณ์เมื่อผู้ขายได้ส่งมอบทรัพย์สินตรงตามตัวอย่างที่ได้เสนอ

2. บุคคลที่เกี่ยวข้องในการขายทอดตลาด ได้แก่

ตอบ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการขายทอดตลาด

1. ผู้ขาย ได้แก่ เจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้มีอำนาจในการขายทรัพย์สิน
2. ผู้ทอดตลาดคือ ผู้ที่จัดการนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และทำพิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการขายทอดตลาด
3. ผู้รู้ราคาคือ ผู้ที่เข้าประมูล หรือผู้รู้ราคาในทรัพย์สินที่ผู้ทอดตลาดนำออกเสนอขาย
4. ผู้ซื้อคือ ผู้ที่ให้ราคาสูงสุด และผู้ทอดตลาดได้แสดงการตกลงขายให้โดยการเคาะไม้ หรือกระทำการอย่างอื่นตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาด

3. ผลของการไถ่สินทรัพย์คืน ได้แก่

ตอบ ผลของการไถ่สินทรัพย์คืน

1. ทรัพย์สินที่ขายฝากนั้น ถ้าไถ่คืนภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา หรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ไม่เคยตกไปแก่ผู้ซื้อเลย (มาตรา 492)

2. ทรัพย์สินซึ่งได้คินนั้นต้องส่งคืนตามสภาพที่เป็นอยู่ในเวลาได้ ถ้าหากว่าทรัพย์สินนั้นถูกทำลาย หรือทำให้เสื่อมเสียไปเพราะความผิดของผู้ซื้อ ผู้ซื้อต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 51)
3. ทรัพย์สินซึ่งได้คินนั้นบุคคลผู้ได้ย่อมได้รับคืนไปโดยปลอดจากสิทธิใดๆ ซึ่งผู้ซื้อเดิม หรือทายาท หรือผู้รับโอนจากผู้ซื้อเดิมก่อให้เกิดขึ้นก่อนเวลาได้ แต่ถ้าได้เอาทรัพย์สินที่อยู่ในระหว่างขายฝากนั้นออกให้เช่า โดยจดทะเบียนเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากการเช่ามิได้ทำขึ้นเพื่อจะให้เสียหายแก่ผู้ขาย กำหนดเวลาเช่ายังคงมีเหลืออยู่เท่าใด ก็ให้คงเป็นอันสมบูรณ์อยู่เพียงนั้น แต่มิให้เกินกว่า 1 ปี (มาตรา 502)

4. จงอธิบายความหมายของการรอนสิทธิ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตอบ การรอนสิทธิคือ การที่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ขาย แต่มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นเข้ามารบกวนขัดสิทธิของผู้ซื้อในการที่ผู้ซื้อจะครอบครองทรัพย์สินนั้นโดยปกติสุข การรอนสิทธิเป็นผลของกฎหมาย แม้ผู้ขายจะไม่ทราบว่ามีเหตุแห่งการรอนสิทธิมาก่อนก็ตาม ผู้ขายยังต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อ

ตัวอย่างเช่น นายเอซื้อรถยนต์จากนายบี ภายหลังนายซีได้นำหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของมาแสดงต่อนายเอ และเรียกร้องรถยนต์คืน เช่นนี้ถือว่านายเอถูกรอนสิทธิ นายบีผู้ขายต้องรับผิดชอบในเหตุแห่งการรอนสิทธิ

5. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด ได้แก่

ตอบ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด

1. ทรัพย์สินที่ซื้อขายต้องมีตัวตนอยู่แล้วในขณะทำสัญญา
2. จะต้องมีการระบุตัวทรัพย์สินที่ซื้อขายกันแน่นอนแล้ว
3. ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงราคากันเป็นที่แน่นอนแล้ว
4. จะต้องไม่มีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขกำหนดยับยั้งการโอนกรรมสิทธิ์
5. ผู้ขายจะต้องมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขาย และจะต้องมีสิทธิโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายไปยังผู้ซื้อได้ทันทีเมื่อได้ทำสัญญากันตามกฎหมายแล้ว
6. ผู้ซื้อและผู้ขายมีเจตนาซื้อขายกันเสร็จเด็ดขาด

เจดียบงานที่ 5.1

เรื่อง : กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายขายเพื่อชอบ และพฤติการณ์ที่ทำให้การซื้อขายเพื่อชอบนั้นสมบูรณ์ได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายขายเพื่อชอบ และพฤติการณ์ที่ทำให้การซื้อขายเพื่อชอบนั้นสมบูรณ์

การขายเพื่อชอบ

ขายเพื่อชอบคือ การซื้อขายโดยมีเงื่อนไขให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสตรวจดูทรัพย์สินก่อนที่จะซื้อ ถ้าผู้ซื้อได้ตรวจดูทรัพย์สินแล้วพอใจสัญญาซื้อขายก็จะเกิด แต่ถ้าผู้ซื้อไม่พอใจก็ส่งมอบทรัพย์สินคืนหรือตอบปฏิเสธ การที่ผู้ซื้อจะตอบรับหรือตอบปฏิเสธ ถ้าไม่ได้กำหนดเวลาไว้ ผู้ขายอาจกำหนดเวลาอันสมควร และบอกให้ผู้ซื้อตอบมาภายในกำหนดนั้นว่าจะรับซื้อหรือไม่ (มาตรา 506) ซึ่งถ้าผู้ซื้อไม่ตรวจรับภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือโดยประเพณี หรือโดยคำบอกกล่าวของผู้ขาย ผู้ขายไม่มีความผูกพันที่จะขายต่อไป (มาตรา 507)

แต่ถ้ามีพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ถือว่าการซื้อขายนั้นย่อมสมบูรณ์ ดังนี้

1. กรณีถ้าผู้ซื้อมิได้บอกกล่าวว่า ไม่ยอมรับซื้อภายในเวลาที่กำหนดในสัญญา หรือโดยประเพณี หรือโดยคำบอกกล่าว หรือ
2. กรณีถ้าผู้ซื้อไม่ส่งทรัพย์สินคืนภายในกำหนดเวลาในข้อ 1 หรือ
3. กรณีถ้าผู้ซื้อใช้ราคาทรัพย์สินนั้นสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วน หรือ
4. กรณีถ้าผู้ซื้อจำหน่ายทรัพย์สินนั้น หรือทำประการอื่นอย่างใดอันเป็นปริยายว่ารับซื้อของนั้น

เฉลยใบงานที่ 5.2

เรื่อง : กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายการขายฝาก ทรัพย์สินที่ขายฝาก และกำหนดระยะเวลาไถ่คืนได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายการขายฝาก ทรัพย์สินที่ขายฝากและกำหนดระยะเวลาไถ่คืนให้ชัดเจน

มารู้จักกับการขายฝาก

ขายฝาก คือสัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงกันว่า ผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้

ทรัพย์สินที่ขายฝาก

ทรัพย์สินที่ขายฝากมีทั้งอสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ แต่การขายฝากเป็นการซื้อขายอย่างหนึ่ง จึงให้นับบทบัญญัติในเรื่องสัญญาซื้อขายมาใช้บังคับด้วย ดังนั้นการขายฝากอสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มิฉะนั้นการขายฝากเป็นโมฆะ

กำหนดระยะเวลาไถ่คืน

1. ตามที่คู่สัญญาได้ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ในแต่ละประเภทของทรัพย์สิน

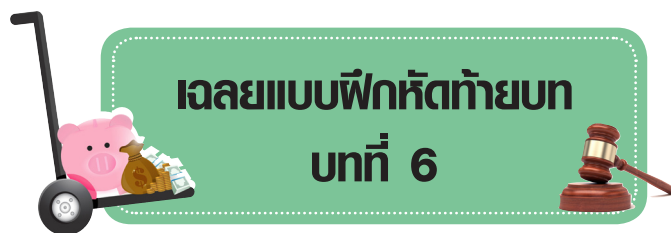
2. ถ้าไม่มีข้อตกลงต้องเป็นไปตามผลของกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ ต้องไถ่คืนภายในกำหนด 10 ปี นับแต่เวลาซื้อขาย

(2) ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ ต้องไถ่คืนภายในกำหนด 3 ปี นับแต่เวลาซื้อขาย

(3) ถ้าในสัญญามีกำหนดเวลาไถ่เกินไปกว่านั้นให้ลดลงมาเป็น 10 ปีและ 3 ปีตามประเภททรัพย์

(4) กำหนดเวลาไถ่นั้นอาจทำสัญญาขยายกำหนดเวลาไถ่ได้ แต่กำหนดเวลาไถ่รวมกันทั้งหมดรวมกันเกิน 10 ปีหรือ 3 ปีตามประเภทของทรัพย์ก็ให้ลดลงมาเป็น 10 ปีหรือ 3 ปี

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญาเช่าซื้อ

ตอบ ค. ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้

2. ข้อใดเป็นการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

ตอบ ก. ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญา

3. สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาคือข้อใด

ตอบ ง. ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิติดตามดูแลทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

4. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะสำคัญของสัญญาเช่าทรัพย์สิน

ตอบ ข. กฎหมายไม่ได้บังคับหรือกำหนดว่าจะต้องทำตามแบบหรือจะต้องทำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

5. ข้อใดเป็นหลักเกณฑ์ในการเช่าอสังหาริมทรัพย์

ตอบ ก. การเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่ระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี และไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการเช่าตลอดอายุของผู้ให้เช่าจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้เช่าคือข้อใด

ตอบ ง. ชดใช้เงินค่าใช้จ่ายซึ่งผู้เช่าได้ออกไป โดยความจำเป็นและสมควรเพื่อรักษาทรัพย์สินที่เช่า

7. ข้อใด **ไม่ใช่** หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เช่า

ตอบ ข. รับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินที่เช่าถ้าชำรุดบกพร่อง ผู้ให้เช่าต้องรับผิดชอบจัดการซ่อมแซม

8. สัญญาเช่าจะรับด้วยเหตุตามข้อใด

ตอบ ก. เมื่อทรัพย์สินที่เช่าสูญหายทั้งหมด

9. ข้อใด **ไม่ใช่** หลักเกณฑ์ในการทำสัญญาเช่า

ตอบ ค. เป็นสัญญาที่มีข้อตกลงชั่วคราวระยะเวลานานจำกัด

10. ข้อใด **ไม่ใช่** ความระงับของสัญญาเช่า

ตอบ ก. ชำระค่าเช่าอาจเป็นเงินตรา แรงงาน หรือทรัพย์สิน

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อมีกี่กรณี ได้แก่อะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ มี 2 กรณีคือ

1. ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 บัญญัติว่า ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ด้วยส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

2. ผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 574 บัญญัติว่า ในกรณีผิดนัดไม่ใช้เงิน 2 คราวติดกันหรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ เจ้าของทรัพย์สินจะบอกเลิกสัญญาได้ กรณีผิดสัญญาเพราะผิดนัดไม่ใช้เงินซึ่งเป็นคราวที่สุดนั้น ท่านว่าเจ้าของทรัพย์สินชอบที่จะริบบรรดาเงินที่ได้ใช้มาก่อนแล้ว และกลับเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้ต่อเมื่อระยะเวลาใช้เงินได้พ้นกำหนดไปอีกงวดหนึ่ง

2. จงอธิบายลักษณะของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ตอบ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาในการคุ้มครองตามกฎหมายจึงเข้ามาช่วยเหลือผู้บริโภคที่มีปัญหา ด้วยเหตุนี้จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. 2542 ออกประกาศคุ้มครองสัญญาเช่าซื้อ 2 ฉบับคือ ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2543 และธุรกิจเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้ามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2544 สาระสำคัญของ

ประกาศทั้ง 2 ฉบับดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคหรือผู้เช่าซื้อรถยนต์ เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ และเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า คือผู้ให้เช่าซื้อจะมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ต้องให้ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระเงินค้างงวดติดต่อกัน 3 งวดก่อน และต้องมีหนังสือบอกกล่าวล่วงหน้า 30 วันก่อนเข้าไปครอบครองยึดทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ในปัจจุบันนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่องให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2555 ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2555 ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 129 ตอนพิเศษ 174 ง. ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป ประกาศฉบับนี้อำศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายประกอบกับมาตรา 3 มาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. 2542 คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาออกประกาศไว้ ดังนี้

3. ความหมายสัญญาเช่าทรัพย์สิน

ตอบ ป.พ.พ. มาตรา 537 บัญญัติว่า “อันว่าสัญญาเช่าทรัพย์สินนั้นคือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น”

4. จงอธิบายถึงการกำหนดระยะเวลาในการเช่าทรัพย์สิน

ตอบ การเช่าสังหาริมทรัพย์ ไม่มีกำหนดระยะเวลาในการเช่าจะตกลงเป็นระยะเวลานานเท่าไรก็ได้

การเช่าอสังหาริมทรัพย์ มีกำหนดระยะเวลาเช่าไม่เกินกว่า 30 ปี ถ้าได้ทำสัญญากันไว้ กำหนดเวลานานกว่านั้นก็ให้ลดลงมาเหลือเพียง 30 ปี แต่ทั้งนี้คู่สัญญาจะกำหนดระยะเวลาเช่าตลอดอายุของผู้ให้เช่าหรือของผู้เช่าก็ได้

5. จงอธิบายหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้เช่า

- ตอบ**
1. รับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินที่เช่า ถ้าทรัพย์สินที่เช่าชำรุดบกพร่อง ผู้ให้เช่าต้องรับผิดชอบจัดการซ่อมแซม เว้นแต่การซ่อมแซมเล็กน้อย หรือมีข้อตกลงให้ผู้เช่าเป็นผู้ซ่อมแซมเอง
  2. ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าในสภาพอันซ่อมแซมดีแล้ว ผู้ให้เช่ามีหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินที่ให้เช่าแก่ผู้เช่า เพื่อให้ผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่เช่านั้นตามสัญญา สำหรับค่าใช้จ่ายและวิธีการในการส่งมอบทรัพย์สินที่เช่า คู่สัญญาอาจตกลงกันอย่างใดก็ได้
  3. ชดใช้เงินค่าใช้จ่ายซึ่งผู้เช่าได้ออกไปโดยความจำเป็นและสมควรเพื่อรักษาทรัพย์สินที่เช่า
  4. ออกค่าฤชาธรรมเนียมในการทำสัญญาจำนวนครั้งหนึ่ง ผู้ให้เช่ามีหน้าที่ต้องออกค่าฤชาธรรมเนียมครั้งหนึ่งของค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดในการทำสัญญาเช่า อย่างไรก็ตาม คู่สัญญาอาจตกลงเป็นอย่างอื่นก็ได้ เช่น ให้ผู้ให้เช่าหรือผู้เช่าออกทั้งหมดก็ได้

เฉลยใบงานที่ 6.1

เรื่อง : กฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายสัญญาเช่าทรัพย์สินและหลักเกณฑ์ในการทำสัญญาเช่าได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนสัญญาเช่าทรัพย์สินและหลักเกณฑ์ในการทำสัญญาเช่าให้ถูกต้อง

มารู้จักกับสัญญาเช่าทรัพย์สิน

สัญญาเช่าทรัพย์สินนั้นคือสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น”

หลักเกณฑ์ในการทำสัญญาเช่าทรัพย์สินมีดังต่อไปนี้

1. การเช่าสังหาริมทรัพย์ กฎหมายไม่ได้บังคับหรือกำหนดว่าจะต้องทำตามแบบหรือจะต้องทำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แม้การตกลงด้วยวาจา การเช่าสมบูรณ์ ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องร้องบังคับคดีได้

2. การเช่าอสังหาริมทรัพย์ แยกพิจารณาได้ 2 กรณีคือ

(1) การเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี และไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการเช่าตลอดอายุของผู้เช่าหรือของผู้ให้เช่า กฎหมายกำหนดว่าจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ และลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ ถ้าไม่ปฏิบัติจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้

เฉลยใบงานที่ 6.1

(2) การเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดระยะเวลาเกินกว่า 3 ปีขึ้นไป หรือกำหนดตลอดอายุของผู้เช่าหรือของผู้ให้เช่า กฎหมายกำหนดว่าจะต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนการเช่าต่อเจ้าหน้าที่ หากมิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่ การเช่านั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีได้เพียง 3 ปี เท่านั้น หมายความว่า

- ถ้าการเช่านั้นมิได้มีหลักฐานเป็นหนังสือสัญญาเช่าจะฟ้องร้องบังคับคดีกันไม่ได้เลย แม้ 3 ปีก็ไม่ได้
- ถ้าการเช่านั้นได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถใช้บังคับกันได้ตามกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกัน
- ถ้าการเช่านั้นได้มีหลักฐานการเช่าเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้รับผิดสัญญาเช่านั้นมีผลบังคับ 3 ปี เช่น เอกผู้เช่าทำสัญญาเช่าที่ดินเป็นหนังสือกับโทผู้ให้เช่ามีกำหนด 5 ปี แต่มิได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สัญญานั้นไม่เป็นโมฆะ แต่ฟ้องร้องบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาได้เพียง 3 ปี

เฉลยใบงานที่ 6.2

เรื่อง : กฎหมายสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายความหมายของสัญญาเช่าซื้อและลักษณะสำคัญของสัญญาเช่าซื้อได้

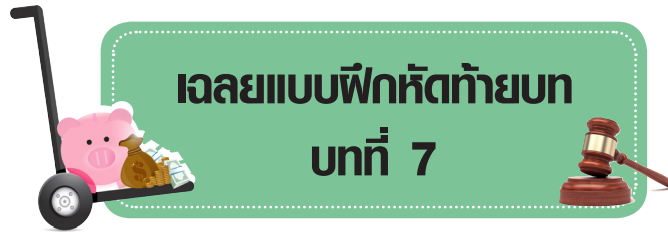
งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายความหมายของสัญญาเช่าซื้อและลักษณะสำคัญของสัญญาเช่าซื้อให้ชัดเจน

สัญญาเช่าซื้อ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 บัญญัติว่าเช่าซื้อนั้นคือ สัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินนั้นออกให้เช่าให้คำมั่นว่าจะขายทรัพย์สินนั้นหรือจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิของผู้เช่า โดยมีเงื่อนไขที่ผู้เช่าต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้คราวสัญญาเช่าซื้อนั้นไม่ได้ทำเป็นหนังสือท่านว่าเป็นโมฆะ

ลักษณะของสัญญาเช่าซื้อ จึงประกอบด้วย

1. มีคู่สัญญา 2 ฝ่ายคือ มีผู้ให้เช่าซื้อและซื้อเช่า
2. เป็นสัญญาต่างตอบแทนคือ ผู้ให้เช่าซื้อส่งมอบทรัพย์สินให้ผู้ซื้อนำไปใช้ประโยชน์และผู้เช่าซื้อต้องชำระเงินให้ผู้ซื้อเป็นคราวหรือเป็นงวดๆ ตามสัญญา
3. ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่ให้เช่า
4. ในระหว่างที่ส่งเงินชำระให้ผู้เช่าเป็นงวดๆ ไม่ครบ ผู้เช่าซื้อมีสิทธิเป็นเพียงผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เช่าเท่านั้น
5. ผู้ที่เช่าซื้อให้คำมั่นว่า ถ้าผู้เช่าซื้อส่งเงินเป็นงวดครบถ้วนตามสัญญาแล้วจะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าซื้อ

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือสิทธิของผู้รับจ้าง

ตอบ ก. มีสิทธิได้รับสินจ้างจากผลสำเร็จจากงาน

2. ข้อใดเป็นลักษณะของสัญญาจ้างทำของ

ตอบ ก. มีสิทธิได้รับสินจ้าง

3. ผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ตามข้อใด

ตอบ ข. จ่ายสินจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง เมื่อรับมอบงานที่ทำ

4. ข้อใด **ไม่ใช่** สิทธิของผู้ว่าจ้าง

ตอบ ง. มีสิทธิในงานที่รับจ้างทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นทำแทน

5. ข้อใดเป็นความระงับแห่งสัญญาจ้างทำของ

ตอบ ก. เมื่อผู้รับจ้างตาย หรือตกเป็นผู้ไม่สามารถทำการที่รับจ้างนั้นต่อไปได้

6. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญารับขนของ

ตอบ ง. ผู้รับจ้างไม่ต้องทำงานภายใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าจ้าง

7. ประเภทของสัญญารับขนมีกี่ประเภท

ตอบ ข. 2 ประเภท

8. สิทธิของผู้ขนส่งคือข้อใด

ตอบ ค. มีสิทธิได้รับค่าบำเหน็จที่จะต้องจ่ายเพื่อการขนส่ง

9. ข้อใด **ไม่ใช่** สิทธิของผู้ส่ง

ตอบ ก. หน้าที่ในการออกใบกำกับของให้แก่ผู้ขนส่ง เมื่อผู้ขนส่งเรียกร้อง

10. กรณีเกิดจากเหตุสุดวิสัยที่ได้รับยกเว้นผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบคือข้อใด

ตอบ ง. ฝนตกหนัก เกิดภาวะน้ำท่วม

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อคนโดยสาร ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบต่อคนโดยสารได้กี่กรณี ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ ความรับผิดชอบต่อคนโดยสาร ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบต่อคนโดยสาร 2 กรณี

กรณีที่ 1 ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดกับคนโดยสาร เช่น การทำให้คนโดยสารได้รับบาดเจ็บ หรือตาย

กรณีที่ 2 ต้องรับผิดชอบในความเสื่อมเสียอย่างใดๆ ที่เป็นผลโดยตรงในการกระทำที่ล่าช้าในการขนส่ง เช่น ไปส่งผู้โดยสารไม่ทันเครื่องบิน

ขอยกเว้นที่ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบ กรณีเกิดจากเหตุสุดวิสัย เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว ฝนตกหนัก หรือเกิดจากความผิดของคนโดยสารเอง

ความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง ในสัมภาระหรือสิ่งของเครื่องใช้ของคนโดยสาร เมื่อคนโดยสารส่งมอบสัมภาระ ให้แก่ผู้ขนส่งตามเวลาก่อนออกเดินทาง ผู้ขนส่งต้องมอบสัมภาระ เมื่อคนโดยสารเดินทางถึงที่หมาย ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในการสูญหาย หรือบุบสลาย หรือส่งมอบล่าช้า แม้ผู้ขนส่งจะมีได้คิดค่าบริการต่างหากจากค่าเดินทาง แต่ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบในสัมภาระที่ตนไม่ได้รับมอบ เว้นแต่เมื่อสัมภาระสูญหายหรือบุบสลายเพราะความผิดของผู้ขนส่งหรือลูกจ้างของผู้ขนส่ง

2. การขนส่งหลายทอด กฎหมายกำหนดให้มีความรับผิดชอบในลักษณะใดบ้าง

ตอบ การขนส่งหลายทอด กฎหมายกำหนดให้มีความรับผิดชอบดังนี้

1. ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบของที่ขนส่งสูญหายหรือบุบสลายหรือส่งมอบล่าช้า ซึ่งเกิดจากความรับผิดชอบของผู้ขนส่งคนอื่น หรือบุคคลอื่นซึ่งตนได้มอบหมายให้ส่งของอีกทอด
2. ผู้ขนส่งทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในการขนส่งหลายทอดกรณีของที่ขนส่งสูญหายหรือบุบสลายหรือส่งมอบล่าช้า
3. ผู้ขนส่งคนที่ส่งมอบของก่อนได้รับค่าระวางพาหนะและอุปกรณ์ ผู้ขนส่งคนที่ส่งมอบต้องรับผิดชอบต่อผู้ขนส่งคนก่อนตน เพื่อค่าระวางพาหนะและอุปกรณ์ที่ค้างชำระ

3. สัญญารับขนหมายถึง

ตอบ สัญญารับขน (Contract of Carriage) หมายถึงสัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขนส่ง ตกลงกับคู่สัญญาอีกฝ่ายเรียกว่า ผู้ส่งหรือผู้โดยสารว่าจะขนของหรือผู้โดยสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยผู้ขนส่งทำเพื่อบำเหน็จในทางการค้ารับขน (ป.พ.พ. มาตรา 608) นอกจากสัญญารับขนตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นี้แล้ว ยังคงมีกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการขนส่งในปัจจุบันมีความก้าวหน้ามากขึ้น แต่ในหนังสือฉบับนี้จะกล่าวถึงเฉพาะในเรื่องสัญญารับขน ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น

4. ประเภทของสัญญารับขนมีกี่ประเภทได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ สัญญารับขน มี 2 ประเภทคือ

1. สัญญารับขนของ
2. สัญญารับขนคนโดยสาร

5. จงอธิบายถึงลักษณะของสัญญารับขน

- ตอบ**
1. เป็นสัญญาที่มีคู่สัญญา 2 ฝ่าย ฝ่ายผู้รับขน และฝ่ายผู้ส่งหรือผู้โดยสาร
  2. ผู้ขนส่งต้องส่งของหรือคนโดยสารเพื่อบำเหน็จทางการค้า โดยผู้ขนส่งต้องมีอาชีพรับขนสิ่งของ หรือรับขนคนโดยสาร โดยได้รับสินจ้างเป็นค่าตอบแทน แต่กรณีการขนส่งคนหรือสิ่งของที่ไม่มีค่าบำเหน็จ ไม่ถือเป็นสัญญารับขนตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
  3. เป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ อาจทำเป็นหนังสือหรือตกลงด้วยวาจา สัญญารับขนก็มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

เฉลยใบงานที่ 7.1

เรื่อง : กฎหมายสัญญาจ้างทำของและสัญญารับขนส่ง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงานและสัญญาจ้างทำของได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาจ้างทำของมีลักษณะเป็นอย่างไร

ข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาจ้างทำของ

1. วัตถุประสงค์ของสัญญา

จ้างแรงงาน ผลสำเร็จของงานไม่ใช่สาระสำคัญของสัญญา

จ้างทำของ ผลสำเร็จของงานเป็นสาระสำคัญของสัญญา

2. การจ่ายสินจ้าง

จ้างแรงงาน คำนวณสินจ้างตามระยะเวลาที่ทำงานเป็นชั่วโมง วัน เดือน หรือปี

จ้างทำของ คำนวณสินจ้างตามผลสำเร็จของงาน

3. อิสระในการทำงาน

จ้างแรงงาน ลูกจ้างต้องทำงานภายใต้บังคับบัญชาของนายจ้าง

จ้างทำของ ผู้รับจ้างไม่ต้องทำงานภายใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าจ้าง เพียงแต่ต้องทำการให้เสร็จเท่านั้น

เฉลยใบงานที่ 7.1

4. ความรับผิดชอบการทะเลาะเมิด

จ้างแรงงาน นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง

จ้างทำของ ผู้ว่าจ้างไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้รับจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง

5. การทำแทนกัน

จ้างแรงงาน ถือว่าตัวลูกจ้างเป็นสาระสำคัญ จึงให้คนอื่นทำงานแทนไม่ได้

จ้างทำของ ไม่ถือว่าตัวลูกจ้างเป็นสาระสำคัญ จึงให้คนอื่นทำงานแทนได้ เว้นแต่สาระสำคัญอยู่ที่ความรู้ ความสามารถของผู้รับจ้างโดยเฉพาะจะทำแทนไม่ได้

เฉลยใบงานที่ 7.2

เรื่อง : กฎหมายสัญญาจ้างทำของและสัญญารับขนส่ง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขนส่งและสิทธิของผู้ขนส่งได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขนส่งและสิทธิของผู้ขนส่งให้ละเอียด

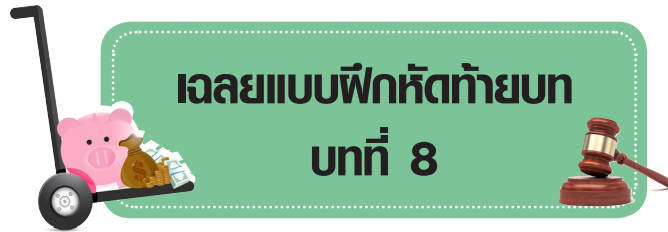
หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขนส่งและสิทธิของผู้ขนส่ง

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง มีดังนี้

1. ขนของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งตามข้อตกลงในสัญญา
2. ออกใบตราส่งให้แก่ผู้ส่งเมื่อผู้ส่งเรียกกร้อง
3. บอกกล่าวผู้ส่งเมื่อของที่ส่งมาถึง
4. รับผิดชอบกรณีของที่ขนส่งสูญหายหรือบุบสลายหรือส่งมอบล่าช้า เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่า การสูญหายหรือบุบสลายหรือล่าช้าเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดโดยสภาพของของนั่นเอง หรือเพราะความผิดของผู้ส่งหรือผู้รับตราส่ง

สิทธิของผู้ขนส่ง มีดังนี้

1. มีสิทธิได้รับค่าบำเหน็จที่จะต้องจ่ายเพื่อการขนส่งเรียกว่า ค่าระวางพาหนะ
2. แต่ถ้าของที่ขนส่งสูญหายไป ไม่มีสิทธิจะได้รับเงินค่าระวางพาหนะ แม้ว่าจะเกิดเหตุสุดวิสัย ถ้าผู้ขนส่งได้รับค่าระวางพาหนะไว้ก่อนแล้ว ต้องส่งคืนทั้งหมด
3. มีสิทธิยึดหน่วงของไว้ก่อนตามที่จำเป็นเพื่อประกันการชำระเงินค่าระวางพาหนะและอุปกรณ์
4. มีสิทธิเรียกใบกำกับของ

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นประเภทของสัญญาเืม

ตอบ ค. สัญญาเืมใช้สั้เปลี่ยน

2. สัญญาเืมใช้คงรูปหมายถึงข้อใด

ตอบ ก. สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ให้เืมให้ บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้เืม

3. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญาเืมใช้คงรูป

ตอบ ง. สงวนทรัพย์สั้ที่เืมเหมือนเช่นวิญญูชนจะพึงสงวนทรัพย์สั้ของตนเอง

4. สิทธิของผู้เืมได้แก่ข้อใด

ตอบ ข. สิทธิใช้สอยทรัพย์สั้ที่เืมได้ตามปกติตามสภาพของทรัพย์และข้อตกลงในสัญญาเืม

5. ข้อใดเป็นสิทธิของผู้ให้เืม

ตอบ ง. เรียกทรัพย์สั้ที่เืมคืน เมื่อผู้เืมได้ใช้สอยทรัพย์สั้เสร็จแล้วตามข้อตกลง

6. ความระงับแห่งสัญญาเืมใช้คงรูปแบ่งเป็นกี่กรณี

ตอบ ก. 2 กรณี

7. อายุความในการฟ้องร้องให้ผู้เืมชดใช้ค่าเสียหายทดแทนในความชำรุดบกพร่องแห่งทรัพย์สั้ที่เืม ผู้ให้เืมจะต้องฟ้องร้องเรียกค่าทดแทนภายในเวลากี่เดือน นับแต่วันลั้สัญญาเืม

ตอบ ค. 6 เดือน

8. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญาซื้อขายสินค้า

ตอบ ข. เป็นสัญญาที่ผู้ซื้อได้ใช้สอยทรัพย์สินโดยไม่เสียค่าตอบแทน

9. หน้าที่ของผู้ให้ยืมใช้สินทรัพย์คือข้อใด

ตอบ ง. มีหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินให้กับผู้ยืม

10. ข้อใดเป็นการคิดดอกเบี้ยทบต้น

ตอบ ก. การคิดดอกเบี้ยธรรมดาจากจำนวนดอกเบี้ยที่ค้างชำระอยู่เป็นดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ยเงินต้น

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. สัญญาซื้อขายคือ

ตอบ สัญญาซื้อขายคือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้ยืม ให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ยืม ใช้สอยทรัพย์สินสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เปล่า และผู้ยืมตกลงจะคืนทรัพย์สินนั้นเมื่อได้ใช้สอยเสร็จ

2. จงอธิบายลักษณะของสัญญาซื้อขาย

- ตอบ**
1. เป็นสัญญาที่ประกอบด้วยคู่กรณี 2 ฝ่ายคือ ผู้ให้ยืม และผู้ยืม
  2. เป็นสัญญาที่ผู้ยืมได้ใช้สอยทรัพย์สินโดยไม่เสียค่าตอบแทน กล่าวคือ ผู้ยืมได้รับประโยชน์ฝ่ายเดียว เพราะถ้ามีการเสียค่าตอบแทนจะกลายเป็นสัญญาเช่าทรัพย์สิน
  3. เป็นวัตถุแห่งสัญญาซื้อขายคือ ทรัพย์สินอาจเป็นสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ก็ได้ และทรัพย์สินนั้นเป็นประเภทซึ่งเมื่อใช้ไปย่อมไม่เสื่อมสภาวะไปเพราะการใช้ เช่น รถยนต์ บ้าน หรือนาฬิกา เป็นต้น
  4. เป็นสัญญาที่สมบูรณ์โดยการส่งมอบ ซึ่งการส่งมอบจะทำโดยวิธีใดก็ได้ เพื่อให้ทรัพย์สินไปอยู่ในความครอบครองของผู้ยืม
  5. เป็นสัญญาที่ไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ยืม กล่าวคือ เป็นการส่งมอบให้ผู้ยืมได้ครอบครอง และใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินเท่านั้น และต้องคืนเมื่อใช้สอยเสร็จ

3. สัญญาฝากทรัพย์หมายถึง

ตอบ สัญญาฝากทรัพย์ (Deposit Contract) คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ฝาก ส่งมอบทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับฝาก และผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้

4. อายุความเกี่ยวกับการฝากทรัพย์มีกี่กรณีได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ อายุความเกี่ยวกับการฝากทรัพย์มี 2 กรณีคือ

1. กรณีฟ้องร้องให้ใช้เงินค้ำบ้ำหนึ่งฝากทรัพย์ ค่าใช้จ่ายที่เสียไปเกี่ยวกับทรัพย์ที่ฝากหรือค่าสินไหมทดแทนเกี่ยวกับการฝากทรัพย์ มีอายุความ 6 เดือน นับแต่วันสิ้นสัญญา
2. กรณีเหตุอื่นนอกจากในข้อ 1. เช่น ฟ้องร้องให้ใช้ราคา หรือฟ้องให้ส่งมอบของแทน เป็นต้น มีอายุความ 10 ปี นับแต่วันสิ้นสัญญา

5. จงอธิบายหน้าที่ของผู้ฝากทรัพย์

ตอบ หน้าที่ของผู้ฝากทรัพย์

1. หน้าที่ชำระค่าบ้ำหนึ่ง ถ้ามีการตกลงให้ค่าบ้ำหนึ่ง หรือโดยพฤติการณ์ พึงคาดหมายได้ว่าการรับฝากนั้นเพื่อต้องการบ้ำหนึ่ง โดยหลักทั่วไปการชำระค่าบ้ำหนึ่งจะชำระตามเวลาที่ได้ตกลงกัน ถ้าไม่ได้ตกลงจะชำระเมื่อใด ให้ปฏิบัติตามจารีตประเพณี ถ้าไม่มีจารีตประเพณี ให้ชำระเมื่อคืนทรัพย์สินที่ฝาก และถ้ากำหนดเวลากันไว้อย่างไร ก็ชำระเมื่อสิ้นระยะเวลานั้นทุกคราวไป เช่น ตกลงชำระทุกวันสิ้นเดือน ก็ต้องชำระทุกวันสิ้นเดือน
2. หน้าที่เสียค่าใช้จ่ายในการคืนทรัพย์สินที่ฝาก แต่ถ้าคู่กรณีตกลงกันไว้เป็นประการอื่นก็ต้องให้เป็นไปตามนั้น
3. หน้าที่เสียค่าใช้จ่ายอันควรในการบำรุงรักษาทรัพย์สินที่ฝาก

เฉลยใบงานที่ 8.1

เรื่อง : กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาฝากทรัพย์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายสัญญาฝากทรัพย์และลักษณะสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์ได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายสัญญาฝากทรัพย์และลักษณะสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์ให้ถูกต้อง

สัญญาฝากทรัพย์และลักษณะสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์

สัญญาฝากทรัพย์ (Deposit Contract) คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ฝาก ส่งมอบทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับฝาก และผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้

ลักษณะสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์

1. เป็นสัญญาซึ่งประกอบด้วยคู่สัญญา 2 ฝ่ายคือ ผู้ฝากและผู้รับฝาก
2. เป็นสัญญาซึ่งสมบูรณ์เมื่อมีการส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้รับฝาก
3. วัตถุประสงค์แห่งสัญญาฝากทรัพย์เป็นทรัพย์สิน กล่าวคือ จะเป็นสังหาริมทรัพย์ หรือว่าอสังหาริมทรัพย์ก็ได้ เพราะสามารถส่งมอบกันได้ จึงไม่สามารถทำสัญญาฝากทรัพย์ได้
4. ผู้รับฝาก ต้องเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในอารักขาแห่งตน หมายความว่า ทรัพย์สินที่ฝากนั้นต้องอยู่ในความครอบครองดูแลของผู้รับฝากจึงจะเป็นการฝากทรัพย์ ถ้าไม่อยู่ในความดูแลอาจเป็นสัญญาประเภทอื่น
5. สัญญาฝากทรัพย์ อาจเป็นได้ทั้งสัญญาต่างตอบแทนและไม่ต่างตอบแทน กล่าวคือ ถ้ามีคำบำเหน็จในการฝากก็เป็นสัญญาต่างตอบแทน แต่ถ้าไม่มีคำบำเหน็จก็เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน

เฉลยใบงานที่ 8.2

เรื่อง : กฎหมายสัญญาซื้อขายและสัญญาฝากทรัพย์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายการกู้ยืมเงินและหลักเกณฑ์ของการกู้ยืมเงินได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายการกู้ยืมเงินและหลักเกณฑ์ของการกู้ยืมเงินให้ถูกต้อง

การกู้ยืมเงินและหลักเกณฑ์ของการกู้ยืมเงิน

การกู้ยืมเงินเป็นสัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยนชนิดหนึ่ง แต่วัตถุแห่งสัญญาซื้อขายจำกัดแต่เพียงเงินตราเท่านั้น และเนื่องจากเงินเป็นทรัพย์สินที่มีสภาพความคล่องตัวสูง เปลี่ยนมือง่าย ใช้คืบง่าย จึงนิยมกระทำการกู้กัน ดังนั้นจึงมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ

หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน

1. การกู้ยืมเงินเป็นสัญญาซื้อขายสินค้าเปลี่ยนอย่างหนึ่ง ดังนั้นสัญญาจะสมบูรณ์มีผลบังคับตามกฎหมายได้ต่อเมื่อมีการส่งมอบเงินกันเป็นที่เรียบร้อยแล้วเท่านั้น หากไม่ได้ส่งมอบเงินกัน แม้จะได้มีหลักฐานการกู้ยืมเงินเป็นหนังสือก็จะมาฟ้องร้องบังคับคดีกันไม่ได้ การส่งมอบนี้อาจส่งมอบโดยตรงหรือปริยายก็ได้

2. การฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน

การกู้ยืมเงินกว่า 50 บาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญ จะฟ้องร้องบังคับคดีหาได้ไม่ โดยมีข้อพิจารณาดังนี้

(1) การกู้ยืมเงินที่จะอยู่ในหลักกฎหมายนี้ต้องเป็นการกู้ยืมเงินเกินกว่า 50 บาท ขึ้นไป ถ้าไม่เกิน 50 บาท หรือ 50 บาทพอดี จะไม่อยู่ในหลักเกณฑ์นี้

(2) ต้องมีหลักฐานกู้ยืมเป็นหนังสือ หลักฐานคือ สิ่งที่สามารถชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงได้ว่าการกู้ยืมเงินกัน กฎหมายไม่ได้บังคับว่าจะต้องทำแบบอย่างใด อาจทำในรูปของสัญญาเงินกู้ก็ได้ หรือเพียงแต่เขียนให้มีข้อความแสดงให้เห็นว่าเป็นการกู้ยืมเงินกันก็ถือว่าเพียงพอเป็นหลักฐานได้แล้ว อาจเขียนเป็นภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศก็ได้

(3) ต้องมีการลงลายมือชื่อผู้ยืม ถ้าไม่มีการลงลายมือชื่อผู้ยืมจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้ ลายมือชื่อนี้ให้หมายความรวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือ แล้วได้มีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้

(4) กรณีที่ไม่มีหลักฐานในการฟ้องร้องบังคับคดี แต่ถ้าผู้ยืมได้ชำระหนี้แล้ว ผู้ยืมฟ้องเรียกคืนไม่ได้

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใด **ไม่ใช่** หน้าที่ค้ำประกัน

ตอบ ข. หนี้การทำงาน

2. กฎหมายได้วางหลักความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันไว้กี่กรณี

ตอบ ง. 4 กรณี

3. ข้อใดเป็นความระงับแห่งสัญญาค้ำหนี้ประกัน

ตอบ ก. เมื่อหนี้ของลูกหนี้ระงับไป

4. ข้อเป็นลักษณะของสัญญาตัวแทน

ตอบ ง. มีคู่สัญญา 2 ฝ่ายคือตัวการและตัวแทน

5. ข้อใด **ไม่ใช่** ความเป็นตัวแทนอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง

ตอบ ค. โดยวัตถุประสงค์ของสัญญาต้องชอบด้วยกฎหมาย

6. ประเภทของตัวแทนมีกี่กรณี

ตอบ ข. 3 กรณี

7. ข้อใดเป็นข้อยกเว้นในการแต่งตั้งตัวแทน

ตอบ ง. ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ ไม่ใช่แบบแห่งนิติกรรมแต่มุ่งให้มีผลในการมีหลักฐานเพื่อที่จะนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาล

8. หน้าที่ของตัวแทนที่มีต่อตัวการได้แก่ข้อใด

ตอบ ก. สิทธิของตัวแทนที่มีต่อตัวการ

9. ข้อใด **ไม่ใช่** หน้าที่และความรับผิดชอบของนายหน้า

ตอบ ค. คนกลางคอยชี้ช่องในการทำสัญญา หรือจัดการ

10. ข้อใดเป็นสิทธิของนายหน้า

ตอบ ก. มีสิทธิได้รับค่าบำเหน็จ แม้ไม่ได้ตกลงกันไว้ว่าจะให้ค่าบำเหน็จ

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. สัญญาค้ำประกันหมายถึง

ตอบ สัญญาค้ำประกัน (Guarantee Agreement) คือสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ผู้ค้ำประกัน” สัญญาว่าจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ถ้าหากลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้ หนี้ที่ค้ำประกันนี้จะ เป็นหนี้อะไรก็ได้ทั้งสิ้น เช่น หนี้เงินกู้ หนี้ค่าสินค้า หรือหนี้การก่อสร้าง เป็นต้น

2. ผู้รับเงื่อนไข ผู้ค้ำประกันหลายคนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 682 ได้ บัญญัติว่าอย่างไร

ตอบ ผู้รับเงื่อนไขและผู้ค้ำประกันหลายคน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 682 วรรคแรก บัญญัติว่า ท่านว่าบุคคลจะยอมเข้าเป็นผู้รับเงื่อนไขคือ เป็นประกัน ของผู้ค้ำประกันอีกชั้นหนึ่ง ก็เป็นได้ ถ้าบุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกัน ในหนี้รายเดียวกันไซ้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันเหล่านั้นมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับค้ำประกันรวมกัน ผู้รับเงื่อนไขคือ ผู้ค้ำประกันของผู้ค้ำประกัน เมื่อผู้ค้ำประกันไม่ชำระหนี้ ผู้รับเงื่อนไขก็ต้องชำระหนี้แทน เมื่อผู้รับเงื่อนไขได้ชำระหนี้ ไปแล้ว ย่อมมีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากผู้ค้ำประกันและลูกหนี้ได้

3. ความระงับแห่งสัญญาค้ำประกัน เมื่อหนี้ของลูกหนี้ระงับไปตามมาตรา 698 ได้บัญญัติ ว่าอย่างไร

ตอบ 1. เมื่อหนี้ของลูกหนี้ระงับไป ดังนี้ (มาตรา 698)

(1) ลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้

(2) เจ้าหนี้ปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้

- (3) เจ้าหนี้และลูกหนี้หักลบกลบหนี้กัน
- (4) เจ้าหนี้และลูกหนี้แปลงหนี้กันใหม่
- (5) เจ้าหนี้และลูกหนี้ทำให้หนี้เคลื่อนกลืนกัน

4. สัญญาตัวแทนหมายถึง

ตอบ สัญญาตัวแทน (Agent Contract) คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ตัวแทน มีอำนาจในการทำแทนบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ตัวการ และตกลงทำการดั่งนั้น

5. กฎหมายได้วางหลักความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันไว้กี่กรณี ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ จากบทบัญญัติดังกล่าว กฎหมายวางหลักความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันไว้ 2 กรณี คือ

1. กรณีการค้าประกันอย่างไม่มีจำกัด กรณีผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ในหนี้ทุกอย่างที่ลูกหนี้ต้องชำระแก่เจ้าหนี้ เช่น เงินต้น ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน เบี้ยปรับ และค่าภาระติดพันอย่างอื่น ตลอดจนค่าธรรมเนียมในการฟ้องร้อง แต่ถ้าเจ้าหนี้ฟ้องลูกหนี้ฝ่ายเดียว ผู้ค้าประกันไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะค่าธรรมเนียมนั้น
2. กรณีการค้าประกันอย่างมีจำกัด กล่าวคือ ผู้ค้าประกันอาจจะระบุในสัญญาการค้าประกันไว้ว่าตนจำกัดความรับผิดไว้เพียงใด

เฉลยใบงานที่ 9.1

เรื่อง : กฎหมายสัญญาค้ำประกันและตัวแทนนายหน้า

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายความระงับสิ้นไปแห่งสัญญานายหน้าได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายความระงับสิ้นไปแห่งสัญญานายหน้าให้ถูกต้อง

ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญานายหน้า

แต่สัญญานายหน้าก็ระงับไปด้วยเหตุแห่งสัญญาทั่วไป ดังนี้

1. เมื่อนายหน้าได้กระทำการซื้อช่องให้มีการทำสัญญาในเรื่องที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ
สัญญานายหน้าก็ระงับไป

2. เมื่อได้กำหนดระยะเวลาไว้ กล่าวคือ ถ้านายหน้าทำการซื้อช่องให้มีการทำสัญญา
ไม่ได้ ภายในเวลาที่ผู้ให้สัญญาได้กำหนดไว้ สัญญานายหน้าก็ระงับไป

ตัวอย่างเช่น ได้กำหนดไว้ในเวลา 30 วัน ให้นายหน้าซื้อช่องให้มีการทำสัญญา ถ้า
นายหน้าทำการดังกล่าวไม่ได้ภายในเวลาที่กำหนด สัญญานายหน้าก็ระงับไป

3. เมื่อคู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่าย ได้มีข้อตกลงในสัญญาไว้ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม
สัญญาให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

เฉลยใบงานที่ 9.2

เรื่อง : กฎหมายสัญญาค้ำประกันและตัวแทนนายหน้า

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายการเกิดตัวแทนได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายการเกิดตัวแทนให้ถูกต้อง

การเกิดตัวแทน

การเกิดตัวแทน (The Agent) ความเป็นตัวแทนอาจเกิดขึ้นได้ดังนี้

1. ตัวแทนโดยชัดแจ้ง เป็นการตกลงกันทั้ง 2 ฝ่าย โดยตัวการมอบอำนาจให้ตัวแทนทำงานแทนและตัวแทนก็ตกลงที่จะทำการแทนให้
2. ตัวแทนโดยปริยาย เป็นตัวแทนที่ไม่ได้แต่งตั้งโดยชัดแจ้งจากตัวการ แต่เกิดขึ้นจากพฤติการณ์การกระทำ หรือแสดงออกที่ปฏิบัติต่อกันของคู่สัญญาประกอบกับพิจารณาจากลักษณะของงานทำให้เข้าใจหรืออนุมานได้ว่ามีเจตนาต้องการผูกพันในฐานะตัวการและตัวแทน
3. ตัวแทนโดยการเชิด เป็นตัวแทนที่ไม่ได้แต่งตั้งโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายแต่เป็นตัวแทนที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ เป็นกรณีที่บุคคลคนหนึ่งแสดงออกต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริต หรือยอมให้บุคคลอีกคนหนึ่งแสดงออกต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริต ให้เขาหลงเชื่อว่าเป็นบุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเป็นตัวแทนของตน กฎหมายจึงบัญญัติให้บุคคลซึ่งแสดงออก หรือยอมให้เขาแสดงออกต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริต เสมือนหนึ่งว่าบุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเป็นตัวแทนของตน

เฉลยแบบฝึกหัดท้ายบท บทที่ 10

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. สัญญาจำนองมีลักษณะตามข้อใด

ตอบ ก. สัญญาจำนองเป็นการประกันด้วยทรัพย์สิน

2. ข้อใดเป็นทรัพย์สินจำนองได้

ตอบ ง. เรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป

3. ข้อใดเป็นสัญญาจำนองต้องระบุข้อความให้ชัดเจน

ตอบ ข. ต้องระบุจำนวนเป็นเงินไทยจำนวนแน่นอน

4. ผู้รับจำนองและผู้จำนองย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามข้อใด

ตอบ ค. ถ้าทรัพย์สินที่จำนองมีอันสูญหายหรือบุบสลายจนไม่เพียงพอแก่การประกัน ผู้รับจำนองจะบังคับจำนองทันทีก็ได้

5. สัญญาจำนองย่อมระงับสิ้นไปด้วยเหตุต่างๆ ตามมาตรา 744 ได้แก่ข้อใด

ตอบ ก. เมื่อปลดจำนองให้แก่ผู้จำนองด้วยหนังสือลงลายมือชื่อผู้รับจำนอง สัญญาจำนองย่อมระงับไป

6. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญาจำนำ

ตอบ ง. เมื่อมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจำนองตามคำสั่งศาลอันเนื่องมาจากการบังคับจำนอง

7. สิทธิซึ่งมีตราสารหมายถึงข้อใด

ตอบ ข. ตราสารที่มีทรัพย์สินเป็นวัตถุแห่งสิทธิหรือตราสารที่ใช้แทนสิทธิหรือทรัพย์สิน

8. ข้อใดเป็นสิทธิของผู้รับจำนำ

ตอบ ก. ผู้รับจำนำชอบที่จะยึดของจำนำไว้ได้ทั้งหมด จนกว่าจะได้รับชำระหนี้และค่าอุปการณืครบถ้วน

9. ข้อใด **ไม่ใช่** วิธีการบังคับจำนำ ตามมาตรา 764

ตอบ ง. กรณีทรัพย์สินจำนำสูญหายและไม่มีกฎหมายบัญญัติอายุความในการฟ้องร้องเอาไว้

10. สัญญาจำนำย่อมระงับสิ้นไปด้วยเหตุต่างๆ ตามมาตรา 769 ได้แก่ข้อใด

ตอบ ข. เมื่อผู้รับจำนำยอมให้ทรัพย์สินซึ่งจำนำกลับคืนสู่การครอบครองของผู้จำนำแล้ว สัญญาจำนำย่อมระงับไป

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 702 คำว่า จำนอง ได้บัญญัติว่าอย่างไร

ตอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 702 บัญญัติว่า อันว่าจำนองนั้นคือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนอง เอาทรัพย์สินตราไว้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนอง เป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่ส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับจำนอง ผู้รับจำนองชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญ มีพักต้องพิเคราะห์ว่ากรรมสิทธิในทรัพย์สินจะได้โอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วหรือหาไม่

2. ทรัพย์สินจำนองได้ ตามมาตรา 703 ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ ทรัพย์สินจำนองได้ บัญญัติไว้ในมาตรา 703 ดังนี้

1. อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดินสิ่งปลูกสร้างที่ติดอยู่กับที่ดิน
2. เรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป
3. แพหมายถึง แพที่คนอาศัย
4. สัตว์พาหนะหมายถึง ช้าง ม้า วัว ควาย ที่มีตัวพิมพ์รูปพรรณแล้ว
5. สังหาริมทรัพย์ชนิดอื่นๆ ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้จดทะเบียนเฉพาะการได้ ตาม พ.ร.บ. เครื่องจักร พ.ศ. 2514

3. ทรัพย์สินซึ่งจำนองย่อมเป็นประกันหนี้ ตามมาตรา 715 ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ ทรัพย์สินซึ่งจำนองย่อมเป็นประกันหนี้ต่อไปนี้เป็น (มาตรา 715)

1. ดันเงินหรือมูลหนี้เดิม
2. ดอกเบี้ย
3. ค่าสินไหมทดแทนในการไม่ชำระหนี้
4. ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับจำนอง ได้แก่ ค่าขึ้นศาล ค่าธรรมเนียมในการบังคับขายทอดตลาด เป็นต้น

4. สัญญาจำนองย่อมระงับสิ้นไปด้วยเหตุต่างๆ ตาม มาตรา 744 ได้แก่

ตอบ สัญญาจำนองย่อมระงับสิ้นไปด้วยเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 744)

1. เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นใดอันมิใช่เหตุอายุความ หนี้ที่เป็นประกันย่อมระงับไปด้วยการชำระหนี้ การปลดหนี้ การหักกลบลบหนี้ การแปลงหนี้ใหม่ และหนี้เคลื่อนกลืนกัน เมื่อหนี้ที่เป็นประกันระงับไป ย่อมทำให้สัญญาจำนองระงับไปด้วย
2. เมื่อปลดจำนองให้แก่ผู้จำนองด้วยหนังสือลงลายมือชื่อผู้รับจำนอง สัญญาจำนองย่อมระงับไป แต่หนี้เดิมหรือหนี้ประธานยังคงมีอยู่ไม่ได้ระงับไปด้วย
3. เมื่อผู้จำนองหลุดพ้นกรณีเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว ผู้จำนองขอชำระหนี้แทนลูกหนี้ แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับ ผู้จำนองจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ สัญญาจำนองระงับ
4. เมื่อถอนจำนองยอมทำให้สัญญาจำนองระงับสิ้นไป
5. เมื่อมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจำนองตามคำสั่งศาลอันเนื่องมาจากการบังคับจำนอง หรือไถ่ถอนจำนอง
6. เมื่อเอาทรัพย์สินจำนองนั้นหลุดคือ การฟ้องเรียกเอาทรัพย์สินที่จำนองหลุดเป็นของผู้รับจำนอง สัญญาจำนองระงับ บังคับจำนองเมื่อหนี้ที่ประกันขาดอายุความแล้วก็ได้ มาตรา 745

5. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 747 คำว่า จำนำ ได้บัญญัติไว้ว่าอย่างไร

ตอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 747 บัญญัติว่า อันว่าจำนำนั้นคือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนำ ส่งมอบสิ่งหรือทรัพย์สินหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนำ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้

เฉลยใบงานที่ 10.1

เรื่อง : กฎหมายสัญญาจ้างและสัญญาจำนำ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายสิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนำได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายสิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนำให้ถูกต้อง

สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนำ

สิทธิของผู้รับจำนำ มีดังนี้

1. ผู้รับจำนำชอบที่จะยึดของจำนำไว้ได้ทั้งหมดจนกว่าจะได้รับชำระหนี้และค่าอุปกรณ์ครบถ้วน และถึงแม้ว่าจะได้มีการชำระหนี้บางส่วนก็ไม่ทำให้ทรัพย์สินใดหลุดพ้นจากการจำนำ ทรัพย์สินที่จำนำทั้งหมดยังคงเป็นประกันหนี้ที่เหลืออยู่ แต่ถ้าผู้รับจำนำคืนทรัพย์สินที่จำนำให้แก่ผู้จำนำ ย่อมทำให้สัญญาจำนำระงับ (มาตรา 758)

2. ผู้รับจำนำมีสิทธิเอาดอกผลนิติินยชำระหนี้ (มาตรา 761) ดอกผลที่ออกจากทรัพย์สินที่จำนำและผู้รับจำนำสามารถนำมาจัดสรรใช้เป็นค่าดอกเบี้ยและต้นเงินนั้น จะต้องเป็นดอกผลนิติินยเท่านั้นถ้าเป็นดอกผลธรรมดาแล้วผู้รับจำนำไม่สามารถนำมาจัดสรรใช้เป็นค่าดอกเบี้ยและต้นเงินได้ ดอกผลนิติินยคือ ดอกเบี้ย กำไร เงินปันผล หรือค่าเช่า เป็นต้น

หน้าที่ของผู้รับจำนำ มีดังนี้

1. ผู้รับจำนำต้องสงวนรักษาทรัพย์สินที่จำนำไว้ให้ปลอดภัย เสมือนเป็นทรัพย์สินของตนเอง เช่น รับจำนำรถยนต์ ก็ต้องเก็บรถไว้ในโรงจอดรถ และต้องดูแลทำความสะอาดล้างรถ ลองเครื่องยนต์บ้างเป็นครั้งคราว เป็นต้น (มาตรา 759)

2. ถ้าผู้รับจำนำเอาทรัพย์สินซึ่งจำนำออกใช้เอง หรือเอาไปให้บุคคลภายนอกใช้สอย หรือเอาไปให้บุคคลภายนอกเก็บรักษา โดยผู้จำนำมิได้ยินยอมด้วย ผู้รับจำนำจะต้องรับผิดชอบเพื่อกรณีที่ทรัพย์สินที่จำนำนั้นสูญหาย หรือบุบสลายไปอย่างไรๆ แม้ทั้งเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าแม้ผู้รับจำนำไม่ได้เอาไปใช้ หรือไม่ได้นำไปให้ผู้อื่นใช้ ทรัพย์สินนั้นก็สูญหายหรือบุบสลายอยู่นั่นเอง (มาตรา 760)

เฉลยใบงานที่ 10.2

เรื่อง : กฎหมายสัญญาจำนองและสัญญาจำนำ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายการบังคับจำนำและความระงับแห่งสัญญาจำนำได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนจงอธิบายการบังคับจำนำและความระงับแห่งสัญญาจำนำให้ถูกต้อง

การบังคับจำนำและความระงับแห่งสัญญาจำนำ

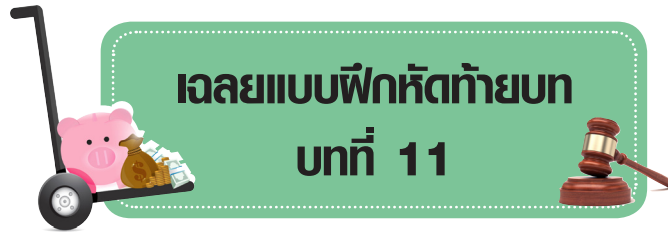
การบังคับจำนำ ตามมาตรา 764 วิธีการบังคับจำนำนั้นต้องทำดังนี้

1. ผู้รับจำนำต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ให้ชำระหนี้ในเวลาอันสมควรด้วยการกำหนดไว้ในคำบอกกล่าวนั้น เช่น ให้ลูกหนี้ชำระภายใน 15 วัน หรือ 1 เดือนนับแต่วันได้รับหนังสือบอกกล่าว
2. ถ้าลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคำบอกกล่าว ผู้รับจำนำก็เอาทรัพย์สินที่จำนำออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ได้เลย โดยไม่ต้องฟ้องร้องต่อศาล
3. ผู้รับจำนำต้องมีหน้าที่บอกกล่าวถึงกำหนดเวลา และสถานที่ซึ่งจะขายทอดตลาดไปยังผู้จำนำด้วย
4. ถ้าไม่สามารถบอกกล่าวก่อนได้ ผู้รับจำนำจะเอาทรัพย์สินที่จำนำออกขายทอดตลาดได้ เมื่อหนี้ค้างชำระล่วงเลยมา 1 เดือนแล้ว
5. ถ้าจำนำตัวเงินให้ผู้รับจำนำเรียกเก็บเงินตามตัวเงินนั้น ในวันถึงกำหนดโดยไม่ต้องบอกกล่าวก่อน
6. ตามมาตรา 767 การบังคับจำนำถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนค้างชำระ ลูกหนี้ยังคงต้องรับผิดชอบใช้ในส่วนที่ขาดอยู่นั้น
7. การบังคับจำนำทรัพย์สินหลายสิ่ง มาตรา 768 ถ้าจำนำทรัพย์สินหลายสิ่งเพื่อประกันหนี้แต่รายหนึ่งรายเดียว ท่านว่าผู้รับจำนำจะเลือกเอาทรัพย์สินสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกขายก็ได้ แต่จะขายจนเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อใช้เงินตามสิทธิแห่งตนนั้นหาไม่ได้

เฉลยใบงานที่ 10.2

ความระงับแห่งสัญญาจำนำ (มาตรา 769)

1. เมื่อหนี้ซึ่งจำนำเป็นประกันอยู่นั้นระงับสิ้นไปเพราะเหตุประการอื่นมิใช่เพราะอายุความหนี้ที่เป็นประกันตามสัญญาจำนำย่อมระงับไปเช่นเดียวกับหนี้จำนอง ด้วยการชำระหนี้ การปลดหนี้ การหักกลบลบหนี้ การแปลงหนี้ใหม่ และหนี้เคลื่อนกลืนกัน เมื่อหนี้ที่เป็นประกันระงับไปย่อมทำให้สัญญาจำนำระงับไปด้วย แต่การที่หนี้ที่เป็นประกันขาดอายุความ ไม่ทำให้สัญญาจำนำระงับไป หนี้จำนำก็สามารถบังคับจำนำต่อไปได้เช่นเดียวกับสัญญาจำนอง
2. เมื่อผู้รับจำนำยอมให้ทรัพย์สินซึ่งจำนำกลับคืนสู่การครอบครองของผู้จำนำแล้ว สัญญาจำนำย่อมระงับไป

ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะทางปัญญา จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. สัญญาประกันภัยมีกี่ประเภท

ตอบ ข. 2 ประเภท

2. สัญญาที่มุ่งช่วยเหลือผู้เอาประกันชีวิต หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งต้องพึ่งพาผู้เอาประกันชีวิต ที่เสียชีวิตลงเป็นสัญญาประกันภัยประเภทใด

ตอบ ง. สัญญาประกันชีวิต

3. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะของสัญญาประกันภัย

ตอบ ก. ต้องพึ่งพาผู้เอาประกันชีวิตที่เสียชีวิตลง

4. ข้อใดเป็นส่วนได้เสียในเหตุประกันภัย

ตอบ ง. ส่วนได้เสียในกรณีประกันวินาศภัย

5. ข้อใดเป็นบุคคลที่ **ไม่เกี่ยวข้อง** ในสัญญาประกันภัย

ตอบ ค. ผู้เข้าทรัพย์สิน

6. ข้อใดเป็นสิทธิของผู้เอาประกันวินาศภัย

ตอบ ข. สิทธิขอลดจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยไว้ ถ้าในระหว่างอายุสัญญาประกันภัยนั้นมูลค่าประกันภัย หรือราคาทรัพย์สินได้ลดน้อยลงไปมาก

7. ประเภทของสัญญาประกันชีวิตมีกี่ประเภท

ตอบ ก. 2 ประเภท

8. ลิทธิบอกเลิกสัญญาประกันชีวิต ตามมาตรา 891 คือข้อใด

ตอบ ง. งดไม่ส่งเบี้ยประกันชีวิตต่อไป และถ้าได้ส่งเบี้ยประกันชีวิตมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี ผู้เอาประกันชีวิตมีสิทธิเลือกที่จะรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต

9. ข้อใดเป็นสิทธิของนายคลังสินค้า

ตอบ ค. นายคลังสินค้านี้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่เรียกว่า บำเหน็จ

10. ข้อใด **ไม่ใช่** หน้าที่ของผู้ฝากสินค้า

ตอบ ก. สลักหลังใบรับของคลังสินค้าโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าไปเป็นของผู้อื่นได้

ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายลักษณะของสัญญาประกันภัย

ตอบ ลักษณะของสัญญาประกันภัย

1. มีคู่สัญญา 2 ฝ่ายคือ ผู้รับประกันภัยฝ่ายหนึ่ง และผู้เอาประกันภัยอีกฝ่ายหนึ่ง
2. เป็นสัญญาต่างตอบแทน
3. ผู้รับประกันภัยมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้เอาประกันภัยชำระเบี้ยประกันภัยให้ และมีหน้าที่ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนเมื่อมีเหตุตามสัญญาเกิดขึ้น
4. ผู้เอาประกันภัยจะต้องชำระเบี้ยประกันภัย โดยจะส่งเป็นงวดๆ หรือชำระเบี้ยประกันภัยครบถ้วนทั้งหมดก็ได้ แล้วแต่จะตกลงกันไว้ในสัญญา

2. สัญญาประกันภัยมีกี่ประเภทได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ สัญญาประกันภัยมี 2 ประเภทคือ

1. สัญญาประกันวินาศภัย เป็นสัญญาที่มุ่งหมายจะชดเชยค่าสินไหมทดแทน ความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้สามารถคำนวณเป็นเงินได้ เช่น ประกันภัยทางทะเล ประกันภัยรถยนต์ หรือประกันอัคคีภัย เป็นต้น
2. สัญญาประกันชีวิต เป็นสัญญาที่มุ่งช่วยเหลือผู้เอาประกันชีวิต หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งต้องพึ่งพาผู้เอาประกันชีวิตที่เสียชีวิตลง

3. สัญญาประกันวินาศภัยหมายถึง

ตอบ สัญญาประกันวินาศภัยคือ สัญญาซึ่งผู้รับประกันวินาศภัยตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันวินาศภัย เมื่อมีความเสียหายหรือเกิดวินาศภัยแก่ทรัพย์สินที่เอาประกัน โดยประกันวินาศภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย

4. สัญญาประกันภัยค้ำจุน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 ได้บัญญัติไว้ว่าอย่างไร

ตอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า อันว่าประกันภัยค้ำจุนนั้นคือ สัญญาประกันภัยซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงว่าจะใช้ค่าสินไหมทดแทนในนามของผู้เอาประกันภัย เพื่อความวินาศภัยอันเกิดขึ้นแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง และซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบ

5. สัญญาประกันชีวิตหมายถึง

ตอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 889 บัญญัติว่า ในสัญญาประกันชีวิตนั้น การใช้จำนวนเงินย่อมอาศัยความทรงชีพ หรือมรณะของบุคคลคนหนึ่ง

เฉลยใบงานที่ 11.1

เรื่อง : กฎหมายประกันภัยและเก็บของในคลังสินค้า

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายหลักเกณฑ์ในการรับคืนสินค้าที่ฝากเก็บในคลังสินค้าในกรณีต่างๆ ได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนอธิบายหลักเกณฑ์ในการรับคืนสินค้าที่ฝากเก็บในคลังสินค้าในกรณีต่างๆ ให้ถูกต้อง

หลักเกณฑ์ในการรับคืนสินค้าที่ฝากเก็บ ในคลังสินค้าในกรณีต่างๆ

หลักเกณฑ์ในการรับคืนสินค้าที่ฝากเก็บในคลังสินค้าในกรณีต่างๆ ดังนี้

1. การรับคืนสินค้าที่ฝากเก็บในคลังสินค้าในกรณีที่ไม่มี การจอง เป็นกรณีที่ใบรับของคลังสินค้าไม่แยกออกจากประทวนสินค้า ผู้ที่จะขอรับสินค้านั้นก็เพียงแต่ นำใบรับของคลังสินค้าไปยื่นต่อนายคลังสินค้าเพื่อรับสินค้า

2. การรับคืนสินค้าที่ฝากเก็บในคลังสินค้าในกรณีที่มีการจอง เป็นกรณีที่ใบรับของคลังสินค้าแยกออกจากประทวนสินค้า การจะขอรับสินค้านั้นจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าอาจขอรับสินค้าโดยการยื่นทั้งใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าให้แก่ นายคลังสินค้า หรือ

(2) ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้าอาจวางเงินแก่นายคลังสินค้าเต็มจำนวนหนี้ซึ่งลงไว้ในประทวนสินค้า กับทั้งดอกเบี้ยจนถึงวันกำหนดชำระหนี้ นั้น ทั้งนี้จำนวนเงินที่วางดังกล่าว นายคลังสินค้าต้องชำระแก่ผู้ทรงประทวนสินค้าในเมื่อเขาเวนคืนประทวนนั้น

เฉลยใบงานที่ 11.2

เรื่อง : กฎหมายประกันภัยและเก็บของในคลังสินค้า

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : อธิบายหน้าที่ของนายคลังสินค้าได้

งานที่มอบหมาย : ให้นักเรียนจงอธิบายหน้าที่ของนายคลังสินค้าให้ถูกต้อง

หน้าที่ของนายคลังสินค้า

นายคลังสินค้านี้มีหน้าที่ดังนี้

1. นายคลังสินค้าต้องรับผิดชอบในการที่ของฝากนั้นสูญหายหรือบุบสลาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการสูญหายหรือบุบสลายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดแต่สภาพแห่งของนั้นเองหรือเกิดเพราะความผิดของผู้ฝาก
2. นายคลังสินค้าต้องรับผิดชอบผู้ฝากสินค้าในความสูญหายหรือบุบสลายของสินค้าที่ฝาก
3. นายคลังสินค้านี้มีหน้าที่ต้องยอมให้ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้า หรือผู้ประทวนสินค้า ตรวจสินค้าและเอาตัวอย่างไปได้ในเวลาอันควรระหว่างเวลาทำงานทุกเมื่อ
4. ในกรณีที่การฝากสินค้าโดยมีกำหนดเวลาแน่นอน นายคลังสินค้าจะเรียกให้ผู้ฝาก ถอนสินค้าจะส่งคืนได้ต่อเมื่อบอกกล่าวให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้า 1 เดือน
5. ถ้าผู้ฝากต้องการ นายคลังสินค้าต้องส่งมอบใบรับของคลังสินค้าและผู้ประทวนสินค้า ให้แก่ผู้ฝาก
6. นายคลังสินค้านี้มีหน้าที่ต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้และสมควรจะต้องใช้ในกิจการอย่างนั้น
7. ถ้าผู้ฝากมิได้อนุญาต นายคลังสินค้ากลับเอาสินค้าซึ่งฝากนั้นออกใช้สอยเองหรือเอาไปให้บุคคลภายนอกใช้สอย หรือให้บุคคลภายนอกเก็บรักษา นายคลังสินค้าจะต้องรับผิดชอบเมื่อสินค้าซึ่งฝากนั้นสูญหาย

เฉลยใบงานที่ 11.2

8. ถ้าบุคคลภายนอกอ้างว่ามีสิทธิเหนือสินค้าซึ่งฝากและยื่นฟ้องนายสินค้าหรือยัดสินค้า นายคลังสินค้าต้องรีบบอกกล่าวแก่ผู้ฝากทันที

9. ในกรณีเป็นการฝากสินค้าซึ่งกำหนดเวลาเก็บไว้ว่าจะคืนสินค้าซึ่งฝากนั้นเมื่อไร นายคลังสินค้าไม่มีสิทธิ์จะคืนทรัพย์สินก่อนถึงเวลากำหนด เว้นแต่ในเหตุจำเป็นอันมิอาจจะกล่าวล่วงได้

10. ในกรณีเป็นการฝากสินค้าซึ่งกำหนดเวลาเก็บไว้ว่าจะคืนสินค้าซึ่งฝากนั้นเมื่อไร แต่ถ้าผู้ฝากจะเรียกคืนในเวลาใดๆ นายคลังสินค้าก็ต้องคืนให้

11. นายคลังสินค้าจะต้องคืนสินค้าซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือผู้ที่ฝากระบุไว้ หรือทายาทของผู้ฝาก แล้วแต่กรณี

12. เมื่อคืนสินค้า ถ้ามีดอกผลเกิดแต่สินค้าซึ่งฝากนั้นเท่าใด นายคลังสินค้าจำต้องส่งมอบพร้อมไปกับสินค้านั้นด้วย